

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404254>

Ik durf nu voor mijn liefdes uit te komen

Eerste universiteitshoogleraar Frits van Oostrom

Universiteit hoger op de ranglijst

De waardering van studenten en hoogleraren

Vieze boekjes maken

Correspondentie over de postcoïtale dip van twee alumni

Aluustar

De gletsjer als therapie

Glacioloog Hans Oerlemans wint Spinozapremie

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 25 • December 2001 • Oplage 58.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Eerste universiteitshoogleraar Frits van Oostrom

Frits van Oostrom bereidt één van zijn laatste Leidse colleges voor. Over *Van den Vos Reynaerde*. In januari 2002 maakt de mediëvist Van Oostrom zijn rentree in Utrecht als eerste universiteitshoogleraar. Een universiteitshoogleraar is niet gebonden aan een bepaalde faculteit. Van Oostrom krijgt straks alle vrijheid om te werken aan vernieuwend onderwijs en onderzoek.

'Vroeger waren de universitaire bestuurders regenten met zegelringen en chique, dubbele namen. Tegenwoordig heten ze Jan en Wim. Uitstekend vind ik dat, het hoort bij deze tijd. Utrecht wordt goed bestierd. Dat meen ik

Foto: Ivar Pei

'Ik durf nu voor mijn liefdes uit te komen.'

oprecht, het was een van de redenen om de oversteek van Leiden naar Utrecht te durven maken.

Het college van bestuur organiseerde in de Senaatszaal een introductiebijeenkomst met diner voor zojuist benoemde hoogleraren. Ik hield een cabaretse toespraak waarin ik zowel het hoogleraarschap als het college van bestuur op de hak nam. Zo'n voorlichtingspraatje van het college over de organisatie van de universiteit is een jonge traditie. Ik verklaarde dat uit de neergang van het hoogleraarschap. Vroeger dacht men dat professoren niets meer te leren hadden. Ze droegen een aureool en werden beleefd met 'professor' aangesproken. Nu zijn het gewone mensen die hard werken. In het kader van deze aftakeling werden we in een klasje bij elkaar gezet. Daar geef ik het college van bestuur helemaal gelijk in: het heeft alles te maken met de vermenselijking van het hoogleraarschap. Ik vertelde erbij dat dit extra makkelijk te pruimen is, juist omdat ook het ambt van de universitaire bestuurder is onttakeld.'

Magnum opus

Vanaf januari krijgt prof.dr. Frits Pieter van Oostrom (48), sinds 1982 hoogleraar Nederlandse Letterkunde tot de Romantiek in Leiden en succesauteur van Maerlants wereld, in Utrecht alle vrijheid om te werken aan zijn *magnum opus*. Een grote Nederlandse literatuurgeschiedenis van *Hebban olla vogala* tot aan de boekdrukkunst. Hij is van plan om het boek te concipiëren samen met een internet-site. Het wordt een synthese van het onderzoek dat twee generaties medioneerlandici hebben verricht, sinds Van Mierlo in 1950 het laatste gedegen literatuuroverzicht schreef. 'Sindsdien is er vreselijk veel gebeurd binnen de medioneerlandistiek. Het werk van Pleij, Gerritsen, maar ook van heel veel jongere onderzoekers verdient te worden gehonoreerd in het grote verband van een literatuurgeschiedenis. Daarbij: mediëvisten van nu vinden andere thema's interessant dan vijftig jaar geleden. Het genderperspectief bijvoorbeeld. Het lijkt me geweldig als wordt gezegd dat in het boek mijn passie doorklinkt voor zowel

grote als kleine dichters. Het klinkt dominee Gremdaatachtig, maar ik heb zo langzamerhand wel de leeftijd dat ik voor mijn liefdes durf uit te komen. Het werk moet een groot vakmanschap uitstralen, maar dat hoeft niet zo op de voorgrond te staan.'

Masculien vertoon

Dat herinnert hem aan zijn Utrechtse leermeester en copromotor, de keltologe prof. Maartje Draak. Op een dag bespraken ze bij haar thuis, een soort museum volgestouwd met Aziatische kunstvoorwerpen, zijn proefschrift. Op een klein hoekje van de salontafel schoof ze dertig jaargangen culturele bijlagen aan de kant, en smeerde daar wat boterhammen. 'Over mijn proefschrift was ze zeer te spreken, maar zei: 'Je hebt ontzettend veel noten met geleerde literatuur. Dat is wel mooi, maar vanaf nu hoef je je kennis nooit meer zo te etaleren.' Ik had waanzinnig veel gelezen

'Letteren is een groeiemarkt voor ouderen'

en wilde dat ook laten zien. Mijn laatste stelling was: de behoefte van onderzoekers om hun boeken te voorzien van een lange bibliografie is een variant op het jongensspelletje wie de langste heeft. Dit grapje dank ik aan haar opmerking dat mijn publicatielijst 'masculien vertoon' was. Overigens begreep ik dit commentaar toen niet. Ik schreef het toe aan de generatiekloof. Maar nu begrijp ik het wel, het is een verschil in ontwikkeling. Nu vind ik ook dat je sober kunt zijn. De kwaliteit en doorleefdheid van je werk zijn belangrijker dan de kwantiteit. Maartje Draak was een universiteitshoogleraar avant la lettre. Mensen die heel andere studies deden, volgden bij haar college. Het was zonde om in Utrecht te studeren en niet bij haar college te lopen. Over je eigen muurtjes heen kijken is bijzonder leerzaam. Ik wil niet zeggen dat toekomstige hartchirurgen bij film-

kunde college moeten lopen, maar de compartimentering is tegenwoordig erg doorgesloten.'

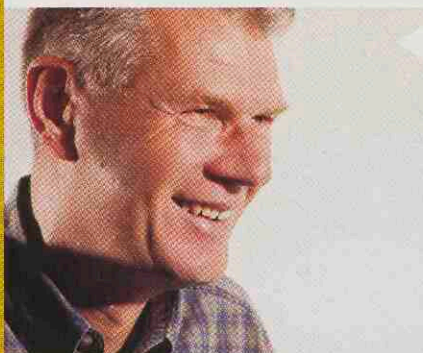
Vrije rol

In het Utrechtse onderwijs zal Van Oostrom als universiteitshoogleraar een vrije rol spelen, toegesneden op zijn belangstelling en persoon. Hij denkt aan 'vernieuwende, vrije maar allerm minst vrijblijvende gesprekscolleges over inspirerende voorbeelden.' En dan kiest hij voor de geesteswetenschappen in meest ruime zin. Hij noemt wat helden: Ginzburg, Huizinga, Nussbaum, Auerbach, Gerritsen. Met een groep van maximaal 20 studenten wil Van Oostrom een spannend gesprek aangaan. In een prettige ambiance, vooral niet schools en in de zekerheid dat de studenten de beeldbepalende publicaties ook echt gelezen hebben en zich erdoor laten stimuleren. Van Oostrom gruwet van academische superspecialisering in het onderwijs. Het liefst wil hij studenten opleiden tot intellectueel. 'Ik hoop dat mijn colleges studenten van allerlei achtergrond kunnen trekken. Als er een bèta zou zijn die iets voelt voor verrijking door de geesteswetenschappen, dan is het mij een eer om hem of haar op mijn colleges te onthalen.'

Hij overweegt om soortgelijke colleges ook aan te bieden aan afgestudeerden en ouderen. 'Letteren is een groeiemarkt voor ouderen, vanwege een zekere laagdrempeligheid. Je hoeft er technisch niet in thuis te zijn om er toch van te genieten en erover te kunnen spreken. Dat voordeel moeten we uitbuiten. Als ik lezingen geef in den lande, dan ben ik vaak zelf de jongste aanwezige. Nog steeds. Er komen verrassend goede vragen uit de zaal, van accountants of medisch specialisten. Hoog opgeleiden die op school al geïnteresseerd waren in het vak Nederlands, maar toevallig een ander beroep hebben gekozen. Het lijkt me dankbaar werk om zulke mensen op mijn colleges te verwelkomen. Ik denk aan verrijkende rondetafelgesprekken met flessen van de firma Bloem erbij. Dankzij mijn goede krediet van het college van bestuur kan ik daar zelfs op tracteren.'

[Chiara Soldati]

In dit nummer:

6

De gletsjer als therapie
Oerlemans wint Spinoza-premie

11

Universiteit hoger op de ranglijst
Utrecht nummer een bij Nederlandse hoogleraren

Column Opiniemaffia

In crisissituaties klinkt steevast een zwakke roep om academisch leiderschap. Toen het mond- en klauwzeer in het voorjaar de Veluwezoom teisterde, poogden Wageningers (tevergeefs) regie over de zaak te krijgen. En het publiek debat over '11 september' wordt tot misnoegen van welkenkenden beheerst door demagogische columnisten.

Academisch tegengif wordt maar mondjesmaat toegediend. Akkoord: Maarten van Rossem voerde zijn kunstjes op, maar oogste vooral onbegrip met zijn relativering van de oorlogstoestand waarin wij ons zouden bevinden. En de denkers die zich mengden in het treurige terreur-debat in De Rode Hoed - de zondag na 11 september - legden het af tegen de soundbites van de opinie-maffia.

Hoe komt dat toch? Een van de verklaringen is dat een duidelijke mening in onze televisie-democratie meer aanslaat dan de kanttekeningen die deskundigen daarbij plegen te plaatsen. Het onbegrijpelijke succes van een programma als Het Lagerhuis spreekt boekdelen. De deelnemers worden gedreven door effectbejag, niet door de behoefte iets van elkaar te leren.

Maar de betrekkelijke onzichtbaarheid van deskundigen heeft nog een andere, meer triviale, oorzaak: ze zijn bijkans onbereikbaar. Ik heb het de laatste jaren geregeld ondervonden: het is een helse opgave om met een professor in contact te komen. Op e-mailtjes wordt niet, of met grote vertraging, gereageerd. Wellicht omdat thuiswerken op de universiteit meer usance is dan het doorsturen van de elektronische post.

De telefoon blijkt als alternatief communicatiemiddel vrijwel onbruikbaar. De nummers in de universiteitsgids van de SDU corresponderen zelden met de namen die erachter staan, of zijn niet in gebruik. In verreweg de meeste gevallen wordt het toestel gewoon niet opgenomen. Een telefoontje naar een vakgroepssecretariaat of faculteitsbureau heeft vrijwel nooit het beoogde resultaat: men weet niet wie de betrokken onderzoeker is, waar hij zich bevindt, wanneer hij weer zal ontwaken uit zijn retraite of zal terugkeren van het congres waar hij met al zijn vakgenoten naartoe is. En 06-nummers? Nee, die geven wij niet. Soms stuit men op een antwoordapparaat. Maar dat wil nog wel eens onbegrijpelijke boodschappen bevatten. Zoals: 'het secretariaat is op werkdagen geopend van negen tot twaalf uur... tuut, tuut, tuut...' En daar moet je het dan om half elf 's ochtends maar mee doen.

Het valt in de universiteiten te prijzen dat zij hun medewerkers zo weinig mogelijk aan een vaste werktijd en -plaats willen binden. Het verdient echter aanbeveling daar de plicht van bereikbaarheid tegenover te stellen. Opdat de samenleving zich niet alleen door de Jan Mulders van deze wereld hoeft te laten informeren.

[Sander van Walsum, redacteur van De Volkskrant, studeerde geschiedenis in Utrecht]

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl

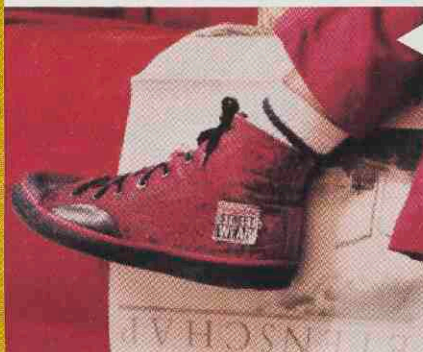
10

Rehabilitatie van de promotiestelling
Het deel van je boek dat echt wordt gelezen

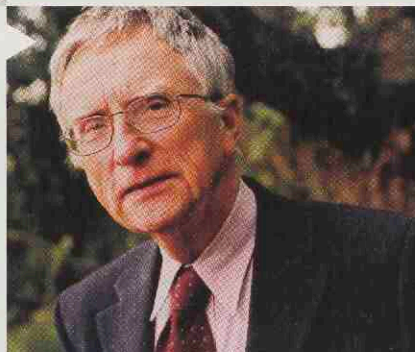
12

In essentie ben je slechts een inktkoelie
Beroep: wetenschapsjournalist

14

Universiteit koestert haar emeriti
Actief in onderwijs en onderzoek

15

Vieze boekjes maken
Correspondentie over postcoïtale dip

En verder:

Frits van Oostrom: 'Ik durf nu voor mijn liefdes uit te komen'.	3
Nieuws	4
Hangen aan de bar	8
De Sprong van Baukje Visschedijk	8
De leermeester: Govers over Kramers	9
Alumniservice	16
Publicaties	23
Column: Piet Kroon	24
De Zijsprong van Jos Verheugen	24

Omslagfoto: In de zomer van 1996 organiseerde Hans Oerlemans een meetcampagne in IJsland. Op de Vatnajokull, met 8000 vierkante kilometer de grootste gletsjer van Europa, werd een jojoballon ingezet om de condities van de atmosfeer te meten. Om inzicht te krijgen in het verband tussen afsmelting en meteorologische omstandigheden had het internationale onderzoeksteam van Oerlemans meerdere meetstations op de gletsjer.

Nieuws

Personalia

Willem Hendrik Gispen, rector magnificus van de Universiteit Utrecht, heeft op 1 oktober een eredoctoraat van de I.M. Sechenov Moscow Medical Academy ontvangen. Gispen kreeg de onderscheiding vanwege zijn baanbrekend werk over hersenschade in dieren als gevolg van suikerziekte en voor zijn inzet voor de neurowetenschappen in Rusland.

Jacomine Nortier, universitair hoofddocent in de sociolinguïstiek aan de faculteit Letteren, heeft voor haar boek 'Murks en Straattaal' de jaarlijkse prijs voor populair-wetenschappelijk werk van de Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap (LOT) ontvangen. Nortier bestudeerde het hedendaagse, door allochtonen beïnvloede taalgebruik van jongeren. Volgens de jury heeft zij een actueel thema op heldere wijze behandeld.

Esther Luiten heeft van de Stichting Historie der Techniek de Forbes Prijs 2001 gekregen voor haar proefschrift 'Beyond energy efficiency-Actors, networks and government intervention in the development of industrial process technologies'. Luiten kreeg de prijs omdat ze met het onderzoek heeft aangetoond dat historisch onderzoek beleidsrelevant kan zijn en omdat haar studie een voorbeeld is van geslaagd interdisciplinair beta/gamma onderzoek. Luiten promoveerde op 13 september aan de faculteit Scheikunde.

Cultureel antropologe **Gloria Wekker** wordt de eerste zwarte Nederlandse hoogleraar gender en etniciteit. Wekker zal zich bij de leerstoelgroep Vrouwenstudies van de Universiteit Utrecht bezighouden met de positie van zwarte vrouwelijke migranten en vluchtelingen in Nederland.

Schreeuwend gebrek aan jong talent

Duitsers, Fransen en Italianen, maar ook steeds meer Chinezen, Indiërs en Oekraïners. Het aantal jonge buitenlandse onderzoekers in Utrecht groeit snel. De oorzaak? Hun Nederlandse leeftijdsgenoten kiezen in groten getale voor het bedrijfsleven.

'Een jaar of vijf geleden kreeg ik op een advertentie voor een promovendus of een post-doc tussen de twintig en dertig brieven', vertelt fysisch Hans Gerritsen. 'Onlangs moest ik het doen met twee reacties, eentje van een student van mij die bij nader inzien liever naar Leiden ging, en één van een werkloze kernfysicus van een jaar of vijftig.

Dat schoot dus niet op.' Gerritsen is niet de enige Utrechtse onderzoeksleider met personeelsproblemen. Vooral in de bèta-medische sfeer bestaat een schreeuwend gebrek aan jong Nederlands onderzoekertalent. Volgens velen is de hoofdoorzaak de aantrekkingskracht van het bedrijfsleven met zijn hoge salarissen, mooie carrièremogelijkheden en leuke extra's zoals de al bijna spreekwoordelijke 'leasebak'. 'De sfeer onder studenten is op dit moment: 'je bent een loser als je aio wordt', zucht Spinozawinnaar Hans Clevers van de faculteit Geneeskunde. 'Ik had hier pas nog een heel goede student, echt prima geschikt voor de wetenschap, maar ja, hij kon ook een baan bij McKin-

sey krijgen en dat sprak hem meer aan.' De tijd is voorbij dat het imago van de sjofel geklede wetenschapper in een afgetrapt lab nog doorging voor romantisch, bevestigt directeur Paul Schnabel van het Sociaal en Cultureel Planbureau. In opdracht van de Nederlandse wetenschap hield zijn bureau onlangs een enquête onder promovendi en directeurs van onderzoekscholen. 'Wat mij daarbij vooral opviel was dat directeurs zeiden bij hun werving zoveel last te hebben van het stoffige imago van de universiteit. Dat imago spoort ook wel met de realiteit, vrees ik.'

Gerritsen zoekt zijn heil de laatste jaren noodgedwongen steeds meer in het (verre) oosten. Op advertenties op internet krijgt hij vooral reacties uit Oost-Europa en uit Azië. 'Met het gros daarvan kan ik niet veel, maar gelukkig zitten er ook heel goede kandidaten tussen. Ik heb hier nu een Rus en twee jongens uit de Oekraïne rondlopen die het alle drie prima doen.' Ook Utrechts meest geciteerde chemicus prof.dr. Gerard van Koten vindt het geen enkel probleem om goede buitenlanders aan te stellen. 'Die zijn er gelukkig nog genoeg. In mijn groep heb ik op dit moment mensen uit India, Slovenië, Italië, Spanje en Rusland en dat is echt een prima mix. Ik begrijp trouwens

niet waar we over zeuren. In Amerika zijn toch alle onderzoeksgroepen die iets voorstellen internationaal samengesteld? Nee, het spijt me, ik zie het probleem niet zo.'

[EH, Ublad]

Bloembergen

De laatste architectonische aanwinst voor De Uithof is het Nicolaas Bloembergengebouw. Op 1 november is de nieuwe behuizing van de spectrometers van de faculteit Scheikunde officieel geopend. Nicolaas Bloembergen, geboren in 1920, studeerde natuurkunde in Utrecht. In 1981 ontvingen Bloembergen en een drietal collega's de Nobelprijs Natuurkunde voor hun NMR onderzoek.

Foto: Maarten Korman

Universiteitsdag

Zaterdag 6 april 2002

Voor alle alumni van de Universiteit Utrecht

Programma:

's Ochtends verzorgt een lid van het College van Bestuur een presentatie over de grote veranderingen die de nieuwe bachelor/master structuur met zich meebrengt voor de Universiteit Utrecht. Een volgende spreker zal ingaan op actuele wereldgebeurtenissen.

's Middags ontvangen de faculteiten hun eigen alumni. Met een feestelijke borrel wordt de Universiteitsdag afgesloten.

In de volgende Illuster, die eind februari zal verschijnen, worden het programma en een aanmeldingskaart gepubliceerd. Vanaf 1 maart kunt u op www.alumni.uu.nl het programma bekijken. Via deze site kunt u zich ook aanmelden. Meer informatie: Utrechts Universiteitsfonds (030) 253 80 25.

Promotienieuws

Maandelijks promoveren aan de Universiteit Utrecht tientallen onderzoekers. Hieronder de samenvattingen van enkele dissertaties die de pers haalden. Meer informatie over promoties staat op www.uu.nl/nieuws. Op deze site vindt u, naast het meest recente nieuws, een agenda met een overzicht van promoties, oraties, symposia en andere activiteiten.

Immuuntherapie

Heidi van Ojik beschrijft in haar proefschrift een aantal nieuwe therapeutische benaderingen van kanker. Centraal staat de beïnvloeding van de eigen afweer. Bij kankerpatiënten is de afweer gestoord, waardoor lichaamseigen cellen kunnen veranderen en ontsnappen

aan de controle van het afweerparaat. Volgens de promovenda zijn de resultaten van haar onderzoek veelbelovend. Ze verwacht dat deze immuuntherapie in de nabije toekomst gebruikt gaat worden als behandelmogelijkheid van kanker. Van Ojik promoveerde op 2 oktober aan de faculteit Geneeskunde.

Rekenen

Marokkaanse en Turkse kinderen in groep 4 van de basisschool kunnen hun achterstand in rekenen gemakkelijk inlopen. Na intensief oefenen met een speciaal lesprogramma zijn ze zelfs beter in rekenen dan de meeste leeftijdsgenootjes, allicht-oon of autochtoon. Dit blijkt uit het onderzoek van onderwijskundige Julie Menne, verbonden aan

het Freudenthal Instituut. Aan het onderwijsexperiment, dat een schooljaar duurde, werd deelgenomen door acht groepen 4 van Utrechtse basisscholen. Menne promoveerde op 22 oktober aan de faculteit Wiskunde en Informatica.

Lengte

Hans de Beer laat in zijn onderzoek zien dat lengtegroei vooral wordt beïnvloed door infectieziekten en in mindere mate door voeding of het op zeer jonge leeftijd verrichten van zwaar werk. Hij baseert deze conclusie op een inventarisatie van de lengteontwikkeling van mannen en vrouwen vanaf de late middeleeuwen tot het einde van de 20e eeuw. Van een continu stijgende lengte is geen sprake. Lichaamslengte steeg en daalde in deze

periode afhankelijk van de mate van blootstelling aan ziektekiemen. De Beer promoveerde op 9 november aan de faculteit Letteren.

Zandbank

Zandbanken langs de Nederlandse kust komen voor op waterdieptes tot ongeveer zes meter en vormen een natuurlijke verdedigingslinie tegen kustafslag. Voor de kust bij Noordwijk is met een Amerikaans video systeem (Argus) gedurende drie jaar elk uur een opname van de kust gemaakt. Uit de analyse van deze beelden concludeert Irene van Enckevort dat het gedrag van de zandbanken een proces is dat vooral wordt bepaald door de natuurlijke afwisseling van periodes met stormachtig en rustig weer. Van Enckevort promoveerde op 14

november aan de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.

Dierenwelzijn

De balans tussen hun goede en slechte ervaringen bepaalt het welzijn van dieren. Josefien Von Freitag Drabbe Kunzel, die op 29 november is gepromoveerd aan de faculteit Diergeneeskunde, laat dit in haar onderzoek met ratten zien. Na herhaaldelijke confrontaties met een agressieve vechtersrat (sociale stress) waren ratten maandenlang depressief. Opvallend was dat depressiviteit alleen optrad bij ratten die geen sociale contacten hadden na de sociale stress. Net als bij mensen zijn sociale contacten en ontwikkeling erg belangrijk om vervelende gebeurtenissen aan te kunnen.

Doctoraat voor de koning

'Hartelijk dank, Rector magnificus voor deze eervolle onderscheiding waardoor ik mij vanaf heden door banden van vriendschap en genegenheid aan deze universiteit verbonden zal voelen.'

Met deze woorden nam koning Juan Carlos van Spanje op donderdag 25 oktober in de Domkerk onder oorverdovend applaus het eredoctoraat in ontvangst dat de Utrechtse universiteit hem verleende tijdens zijn staatsbezoek aan ons land. In zijn laudatio prees erepromotor prof.dr. H. Kummeling 'de voortreffelijke wijze waarop de koning zijn ambt vervult.' Hij wees op de rol die Juan Carlos sinds zijn aantreden als koning heeft gespeeld om de nog jonge Spaanse democratie veilig te stellen. Sinds die tijd speelt het Spaanse constitutionele recht een grote rol bij vergelijkend onderzoek in Europees verband. Omdat ook in Utrecht veel aandacht wordt besteed aan de rechtvergelijkende studie van processen zoals de Europese integratie en de ontwikkeling van mensenrechten, rechtsstaat en democratie, is het niet meer dan terecht dat Utrecht de Spaanse koning dit eredoctoraat toekent, aldus Kummeling.

Foto's: Maarten Hartman

Kort Nieuws

De faculteit Farmacie heeft de **KNMP-Innovatieprijs 2001** gekregen voor haar nieuwe onderwijscurriculum dat per 1 september jl. van start is gegaan. De prijs, die bestaat uit een oorkonde en een bedrag van 3500 Euro, is in 1992 ingesteld ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie en is bedoeld als aanmoediging voor ontwikkelingen in de farmaceutische beroepsuitoefening.

Eind oktober is in Madrid het **Nederlands Instituut Madrid (NIM)** van start gegaan. Het NIM gaat onderzoek, onderwijs en andere activiteiten bevorderen die betrekking hebben op de onderlinge relatie tussen Spanje, Nederland en België. Het NIM is het eerste en enige orgaan op universitair niveau dat de verhoudingen tussen deze landen als thema heeft. Het NIM ressorteert onder de Universiteit Utrecht en werkt nauw samen met verschillende universitaire opleidingen in Nederland en België.

'**Utrecht Studiestad**' (US) is de nieuwe campagne van de Utrechtse hoger onderwijsinstellingen. In oktober werd onder het motto 'join us'

het startschot gegeven voor de voorlichtingsactiviteiten die de aantrekkelijkheid van Utrecht als studiestad moeten benadrukken. De website www.Utrecht.Studiestad.nl speelt een belangrijke rol in de campagne van de Universiteit Utrecht, de Hogeschool van Utrecht, de Hogeschool voor de Kunsten en de gemeente Utrecht. In totaal is een half miljoen uitgetrokken voor het initiatief dat loopt tot eind 2002.

De bouw moet nog beginnen, maar de verwachting is dat het eerste **bedrijfsverzamelgebouw** van de Universiteit Utrecht in december 2003 wordt opgeleverd. Het gebouw is bedoeld voor aan de universiteit gelieerde ondernemingen. Er is zoveel belangstelling, dat het gebouw waarschijnlijk al bij de opening volledig zal zijn bezet. Naast het beursgenoteerde Crucell BV hebben ook de bedrijven Genmab van prof.dr. Jan van de Winkel en Semaia van Spinoza-winnaar prof.dr. Hans Clevers zich voor enkele verdiepingen aangemeld. Ruim drie verdiepingen in het gebouw komen beschikbaar voor de stichting Incubator die jonge starters moet helpen bij hun eerste schreden op het ondernemerspad.

Spinoza-winnaar Hans Oerlemans

De gletsjer als

Foto: Ivar Pel

Zon, sneeuw en ijs. Dat is de wereld waarin de Utrechtse gletsjerdeskundige Hans Oerlemans zich het meest op zijn gemak voelt. 'Ik heb in mijn leven ook veel gezeild, maar in sneeuw en ijs ben ik helemaal in mijn element. Vooral gletsjers zijn machtig. Als je er voor het eerst oog in oog mee staat, denk je: zo'n blauwe muur van ijs, die is volstrekt onveranderbaar. Maar als je drie jaar later terugkomt, zie je dat er wel degelijk iets veranderd is. Fascinerend.'

therapie

'Ik ken de Morteratschgletsjer als mijn broekzak, maar op een andere gletsjer ben ik een keer in een spleet gevallen.' Prof.dr. Hans Oerlemans vertelt met de nuchterheid van de geroutineerde alpinist. 'Mijn voorgangers waren er via een soort sneeuwbrug overheen gesprongen. Met elke sprong brokkelde de sneeuw verder af, dus ik vermoedde al dat het mis zou gaan. We zaten met touwen aan elkaar vast, dus ik schrok niet echt, maar apart was het wel. In een gletsjerspleet is het compleet donker, je hoort er alleen water druppelen. Opeens hing ik in een wereld zonder licht of geluid.'

Ijsfascinatie

De basis voor zijn fascinatie voor glaciologie werd gelegd in de jaren tachtig. Toen werden het broeikaseffect en de stijging van de zeespiegel 'hot items'. De grote vraag was in hoeverre 's werelds ijsmassa's daar een rol in speelden. In 1986 besloot Oerlemans zich volledig te richten op de studie van het gedrag van gletsjers. In feite kan zijn werk van de afgelopen vijftien jaar in één formule worden samengevat: zo precies mogelijk meten welke invloed klimaatfactoren hebben op het groeien of krimpen van gletsjers en daarmee de modellen verfijnen die het gedrag van gletsjers beschrijven. 'Eerdere onderzoekers keken uitsluitend naar de mechanische aspecten van gletsjers, wij hebben in Utrecht de meteorologie in de glaciologie geïntroduceerd.' Inmiddels hebben Oerlemans en zijn medewerkers op een aantal gletsjers in de wereld metingen uitgevoerd naar klimatologische gegevens zoals de temperatuur, de straling van de zon en de sneeuwtemperatuur, en naar de aangroei of afsmelting van de gletsjer. 'Wij onderzoeken gletsjers van verschillende grootte en vorm in verschillende klimaten. Van het uiterst vochtige IJsland tot het droge West Groenland. Alleen zo kun je een algemeen geldig model ontwikkelen voor de 55.000 gletsjers die de wereld telt. We kunnen nu gegeven bepaalde weersomstandigheden voor elke soort gletsjer voorspellen hoeveel er aan ijs aangroeit of afsmelt.'

Totale reflectie

Nieuw in de glaciologie is het gebruik van satellieten om de reflectie van zonnestraling door het aardoppervlak te meten. Omdat die reflectie een belangrijke indicatie vormt voor het smeltproces, zijn satellietgegevens zeer welkom. 'Maar', zegt Oerlemans, 'de satelliet meet slechts een fractie van de totale reflectie. De kunst is om op basis van metingen in het veld formules te ontwikkelen die de 'bepaalde' satellietgegevens kunnen 'vertalen' in de volledige reflectie op dat moment.' Een deel van zijn Spinoza-prijs wil Oerle-

mans gebruiken om die kunst verder te verfijnen. Dat is overigens niet alleen van belang voor een beter begrip van het gedrag van gletsjers. Het werpt ook een nieuw licht op het onderzoek naar de grote ijskappen in de poolgebieden, die veel minder gemakkelijk met behulp van weerstations in kaart zijn te brengen. Een van de vragen die Oerlemans wil beantwoorden is of de totale ijsmassa op aarde toe- of afneemt. Dat laatste onderzoek raakt direct aan het vraagstuk van de zeespiegelrijzing.

Heerlijk vind ik dat, even weg van het bestuurlijke gedoe hier in Utrecht, even volop genieten van de rust en de stilte.

Foto: Hans Oerlemans

Honderdduizend jaar ijskap

'De zeespiegel stijgt op dit moment gemiddeld twintig centimeter per honderd jaar. De afsmelting van gletsjers kan een paar centimeter verklaren, de thermische expansie van oceaanwater kan een paar centimeter verklaren, maar dat is niet genoeg. Het lijkt aannemelijk dat de rest van de stijging wordt veroorzaakt door het afsmelten van de ijskappen in de poolgebieden. De grote vraag is of dat een gevolg is van het broeikaseffect of dat er andere oorzaken zijn. 'Het kan ook zijn dat de temperatuurstijging die 15.000 jaar geleden een einde maakte aan de laatste ijstijd, processen in de ijskappen in gang heeft gezet die nog steeds niet zijn uitgewerkt. Om daar achter te komen heb je modellen nodig voor de ontwikkeling van de ijskap over de laatste paar honderdduizend jaar. Die modellen zijn er wel, maar

die wil ik beter maken door ze te ijken met metingen ter plaatse. Ook daarvoor wil ik het Spinoza-geld gebruiken. Als de afloop van de laatste ijstijd nog steeds een rol speelt, is het denkbaar dat het leeuwendeel van de stijging van de zeespiegel eerder daardoor wordt veroorzaakt dan door het broeikaseffect.'

Huisgletsjer

Hoewel hij de meeste onderzoekstijd achter de computer doorbrengt, gunt Oerlemans zichzelf een paar keer per jaar het uitje naar de Morteratschgletsjer, de Utrechtse 'huisgletsjer'. Dan worden de permanente meetstations gecontroleerd en sneeuwprofielen gegraven. 'Vergis je niet', zegt hij lachend, 'dat is hard werken. Vorig jaar lag er hier en daar vier meter sneeuw. Dan ben je een dag aan het graven voor een fatsoenlijk sneeuwprofiel. Maar mij hoor je niet klagen. Als het werk gedaan is, nemen we nog een dagje om een berg te beklimmen. Ik noem de Morteratsch vaak mijn therapeutische gletsjer. Heerlijk vind ik dat, even weg van het bestuurlijke gedoe hier in Utrecht, even volop genieten van de rust en de stilte. Daarna kan ik er weer een tijdje tegen.'

[Erik Hardeman]

Spinoza-prijs voor Oerlemans en Clevers

De Spinozapremie werd in 1995 ingesteld door onderzoekorganisatie NWO als beloning voor Nederlandse toppers op hun vakgebied. NWO zelf noemt de prijs de Nederlandse Nobelprijs. Tot de eerste vier winnaars behoorden natuurkundige Gerard 't Hooft en de toen nog Leidse mediëvist Frits van Oostrom, inmiddels Utrechts eerste universiteitsprofessor. Zij ontvingen elk twee miljoen gulden.

Pas in 2000 viel Utrecht weer in de prijzen, nu met fysicus Daan Frenkel, die weliswaar in dienst is van het Amsterdamse FOM-instituut voor Atoom- en Molecuulfysica van NWO, maar die het contact met Utrecht essentieel noemt voor zijn onderzoek. Dit jaar ontvingen twee Utrechtse onderzoekers de prijs, die inmiddels is aangegroeid tot 1,5 miljoen euro. Immunoloog Hans Clevers kreeg de prijs voor zijn baanbrekende werk op het gebied van het kankeronderzoek. Zijn Utrechtse collega Hans Oerlemans werd gelauwerd vanwege zijn bijdragen aan het klimaatonderzoek. De officiële uitreiking van de prijzen vindt plaats in de eerste week van februari 2002.

Hangen aan de bar

Het contact tussen jaargenoten blijft na de studententijd - zij het minder frequent - vaak bestaan. Deze keer: de reünisten van gezelligheidsvereniging SSR-NU.

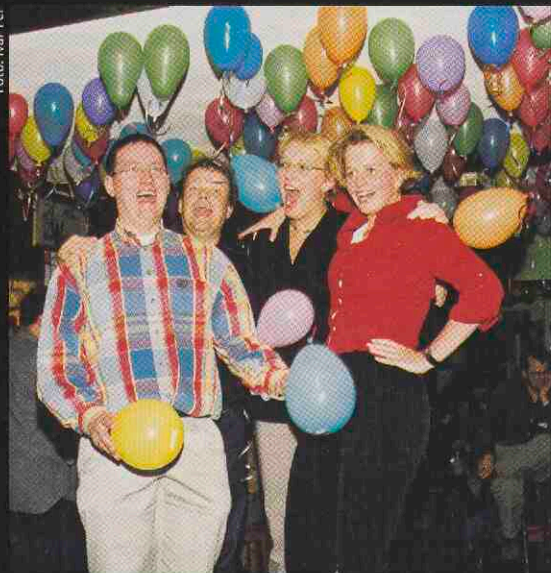
'Ik heb vanavond nog niet één keer over hypotheek en kinderen gepraat', merkt Hans Kruijt op. Het is zaterdag 27 oktober. De oud-student geneeskunde en diergeneeskunde was lid van SSR-NU van '80 tot '90. Voor de zekerheid heeft hij een slaapadresje in Utrecht geregeld, mocht het laat worden.

De reünistenvereniging van SSR-NU is met acht jaar relatief jong. Oud-student natuurkunde Rutger Krans, lid van '79 tot '86, was mede oprichter. Het was in het begin nog zoeken naar de juiste formule. 'Eerst kwamen we een aantal keer per jaar bij elkaar, maar dan zag je net niet de mensen die je graag wilde zien. Eén keer per jaar is beter.' De avond heeft een vast programma. Het begint met een ouderwetse vergadering. Kruijt: 'Ik ben vandaag toevallig in het bestuur gekozen. Niet dat het veel voorstelt, al zijn we toch ruim een half uur bezig geweest ons af te vragen waar de notulen van vorig jaar zijn gebleven.'

Het zijn vooral de actieve leden van toen die lid worden van de reünistenvereniging. Betrokkenheid bij de vereniging is er nog altijd. Tijdens het eten wordt er heftig gediscussieerd. Of de vereniging nu meer of minder christelijk is dan vroeger. Kruijt: 'Voor mij was studeren vooral bij een studentenvereniging gaan. Ik werd heel bewust lid van SSR-NU. Ik kwam uit een christelijk nest en de combinatie van christelijk en gezellig was voor mij ideaal. En ik vind het nog steeds leuk dat ik veel mensen buiten mijn vakgebied als vrienden heb.' Krans: 'Je ziet hoe zo'n vereniging zich ontwikkelt. In onze tijd wilde iedereen in een commissie, nu schijnen ze zelfs maar met moeite het bestuur vol te krijgen.'

Eerlijk toegegeven, het huidige bestuur kennen ze amper. Maar sommige 'oude ballen' zijn bij de huidige leden nog wel bekend, al is het maar uit verhalen. Kruijt: 'Toen ik lid was, hoorde ik tot de tempeliers. Dat was een soort schertsgezelschap van drie vrienden waar het zogenaamd alleen ging om drank en vrouwen. Toen ik vorig jaar aan de bar een spa rood bestelde, zei zo'n meisje achter de bar: 'Een spa rood? Nou, je reputatie is anders!''

[Christie Hofmeester]

Rutger Krans, Hans Kruijt, Anja van Eck en Dieta Brandsma

De Sprong

Afgestudeerd, en dan?

Foto: Ivar Pei

'Met psychologie heb je net de kleuterschool'

Bij het zoeken naar een baan als therapeut kwam Baukje Visschedijk in een onverwachte vicieuze cirkel. Om werk te krijgen moet ze eigenlijk nog een postdoctorale opleiding doen, maar voor die opleiding is werkervaring vereist. 'Als je therapeut wilt worden, heb je na de studie psychologie nog maar net de kleuterschool.'

Toen Visschedijk na de middelbare school besloot psychologie te gaan studeren, ging ze er vanuit dat ze na die opleiding meteen aan de slag zou kunnen als therapeut. 'In theorie kan dat ook wel, maar praktisch en kwalitatief gezien absoluut niet.' Om door verzekeringsmaatschappijen vergoed te worden, moet je als psycholoog een extra registratie hebben, bij voorkeur een GZ (gezondheidszorg)-registratie. Daar gaat een tweejarige opleiding aan vooraf. 'Het probleem is dat ze voor die opleiding maar 87 plaatsen in heel Nederland hebben, en je moet werkervaring hebben om een plek te bemachtigen.'

Na haar afstuderen ging Visschedijk op reis. 'Even de studie laten bezinken. Ik ben naar Guatemala geweest, heb daar Spaans geleerd en in een kindertehuis gewerkt. Het zoeken naar een baan heb ik over de reis heen getild. Ik heb ook gewacht met de inschrijving voor de GZ-opleiding, omdat ik eerst een tijdje wil werken. Tijdens mijn stage bij Parnassia, een voormalige Riagginstelling in Rotterdam, heb ik behoorlijk op mijn tenen gelopen. Ik kwam erachter dat stoornissen in praktijk niet volgens het boekje verlopen. Ik

Naam: Baukje Visschedijk
Leeftijd: 25 jaar
Opleiding: psychologie
Afgestudeerd: november 2000
Baan: eerstelijnspsycholoog in Breda en Delft

behandelde bijvoorbeeld een vrouw met pleinvrees. Maar zij had ook nog een persoonlijkheidsstoornis en een drankprobleem. Ga daar maar aanstaan. Bij de universiteit word je tot wetenschapper opgeleid. Ik vind die basis nuttig en heb erg van mijn studie genoten, maar ik had heel graag meer handvatten gehad voor na het afstuderen.' Terug uit Guatemala begon Visschedijk te solliciteren. Soms sloeg de twijfel toe: 'Is het voor iedereen zo lastig of ligt het gewoon aan mij?' Na drie maanden vond ze via een advertentie op de site van de psychologenvakbond haar huidige banen. Ze werkt ongeveer 24 uur per week, deels in een vrijgevestigde praktijk in Breda en deels in Delft. Het bevalt goed, maar de situatie is nog een beetje dubbel: 'Aan de ene kant ben ik echt aan het werk, maar ik ben ook hard aan het investeren om aan de toelatingseisen voor de vervolgopleiding te voldoen. Misschien kan ik via mijn huidige werk een GZ-plek krijgen. Daar heb ik wel een beetje mazzel voor nodig. Maar ik ben allang blij dat mijn ontwikkeling als therapeut nu begonnen is.'

[Christie Hofmeester]

De leermeester

Een afgestudeerde over een docent die hem bijzonder inspireerde

‘Kramers was heel toegankelijk, in die formele tijd een uitzondering’, vertelt zijn toenmalige leerling H. Govers. ‘Hij vroeg me al gauw om aanwezig te zijn bij de gesprekken met buitenlandse natuurkundigen, onder wie J.R. Oppenheimer, de topman bij de ontwikkeling van de atoombom. Ik zat daar als stilzwijgende, maar zeer gespannen toehoorder bij. Oppenheimer heb ik tijdens zijn bezoek rondgeleid door Utrecht.’

Bij professor Kramers op de bagagedrager

Professor H.A. Kramers (1894-1952) studeerde in Leiden bij P. Ehrenfest (1880-1933), hoogleraar theoretische natuurkunde en opvolger van H.A. Lorentz (1853-1928). Na zijn doctoraal ging hij naar Niels Bohr (1885-1962) – destijds de grote man in de atoomfysica – in Kopenhagen. Daar is hij tien jaar gebleven. Kramers werd daarna benoemd tot hoogleraar theoretische natuurkunde in Utrecht en begon in september 1926 zijn colleges voor postkandidaten. Zijn leerling H. Govers, zelf inmiddels 97 jaar, schreef als student bij Kramers de collegedictaten. Hoe verliepen die contacten met zijn leermeester en met de grote natuurwetenschappers van het begin van de twintigste eeuw?

‘Ik studeerde in de twintiger jaren in Utrecht wis- en natuurkunde. In het natuurkundig laboratorium, in de Bijlhouwerstraat, dichtbij het Ledig Erf. Ik bemachtigde de functie van schrijver van de officiële collegedictaten van Professor Kramers. Ik werkte zijn colleges uit en als hij het verslag goedkeurde, werd het in een grote foliant geschreven die in de bibliotheek ter inzage lag. ‘Als er in Leiden een prominent fysicus op bezoek was, ging Kramers daar ook heen. Regelmatig vroeg hij mij om mee te gaan. We gingen dan op de fiets naar het station. Een keer had ik een lekke band. Kramers vervoerde me toen op zijn bagagedrager. Samen gingen we in het stoomtreintje van 12.14 uur van Utrecht naar Leiden. De gang van zaken was meestal zo. ‘s Middags waren er in het instituut voor theoretische natuurkunde, in Klein gezelschap, (soms heftige) discussies over de laatste ontwikkelin-

gen in de kwantummechanica onder leiding van professor Ehrenfest. ‘s Avonds hield, voor een veel groter publiek, de buitenlandse gast een langdurige beschouwing over zijn werk.

Tussen die twee zittingen gingen Kramers en ik in een klein restaurant wat eten; daarbij werd heel wat afgepraat. Voor een deel over de discussie van de middagzitting, voor een deel *smalltalk*. Deze situatie heeft enkele jaren geduurd.’

‘Eine Behauptung wird nicht dadurch besser, das man sie wiederholt’

Einstein in herhaling

‘De invloed van Kramers op mijn ontwikkeling is uitzonderlijk groot is geweest. Ook al werd die na mijn doctoraal minder merkbaar, omdat ik niet aan de universiteit verbonden bleef. Ik heb mijn loopbaan grotendeels bij het middelbaar onderwijs doorgebracht, van docent tot directeur. Bij het lesgeven dacht ik vaak terug aan een voorval dat ik op één van die bijeenkomsten in Leiden heb meegemaakt. Op een keer hield Albert Einstein (1879-1955) de avondvoordracht. Betrekkelijk kort na het begin onderbrak Ehrenfest hem en zei: ‘*Albert stopp, das verstehe ich nicht*’, waarop Einstein herhaalde wat hij had gezegd. Ehrenfest sprak toen de volgende woorden: ‘*Eine Behauptung wird*

Kramers en Govers poseren met vakgenoten in 1928 op de stoep van het natuurkundig Instituut ‘De Drempel’ in Leiden. Op de achterste rij van links naar rechts: P. Dirac (1902-1984); Krans; J.R. Oppenheimer (1904-1967); leerling Ehrenfest; leerling Ehrenfest; mw. Ehrenfest; P. Ehrenfest (1880-1933). Voorste rij van links naar rechts: G.E. Uhlenbeck; K.F. Niessen; Höhne; leerling Ehrenfest; H.J.J. Govers; A.D. Fokker (1887-1972); Woltjer; H.A. Kramers (1894-1952); S. Goudsmit.

nicht dadurch besser, das man sie wiederholt’. Iedereen lachte en ook Einstein zelf zag er de humor van in. Het feit dat Einstein die toch zeker op een voetstuk stond, deze kritiek te horen kreeg, maakte diepe indruk op mij. Bij het latere lesgeven heb ik er vaak naar gehandeld: een eventuele tweede uitleg moest anders zijn dan de eerste. Zo zijn de woorden van Ehrenfest een onverwacht lang leven beschoren geweest.’

[Jac. Janssen]

Heeft u een leuk verhaal over uw vereniging of een bijdrage voor *De Sprong of De Leermeester*? Schrijf naar de redactie van *Illuster*: Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl

Rehabilitatie van de promotiestelling?

In Illuster nemen we telkens de aardigste stellingen uit recente proefschriften op.

Opvallend is dat het merendeel afkomstig is van Geneeskunde. Sommige faculteiten schitteren door afwezigheid. Hoe komt dat? Verdient de leuke 'laatste' promotiestelling rehabilitatie?

Greetje van den Berg-Bos is als pedel verantwoordelijk voor de universitaire promoties: 'Vroeger was het verplicht om stellingen bij je proefschrift te voegen, maar die verplichting is ruim tien jaar geleden afgeschaft. Een van de redenen was dat sommige hoogleraren het proefschrift zelf niet meer lazen en dan maar een vraag over een stelling stelden. Vandaar dat tien jaar geleden ook is verboden om tijdens de plechtigheid nog over stellingen te discussiëren.'

Laatste stelling van natuurkundige Jasper Boessenkool die op 21 juni 1999 promoveerde: 'Een universiteit die stellingen bij de promotie afschaft en tegelijkertijd zegt academische vorming bij studenten te stimuleren, neemt zichzelf en haar promovendi niet serieus.'

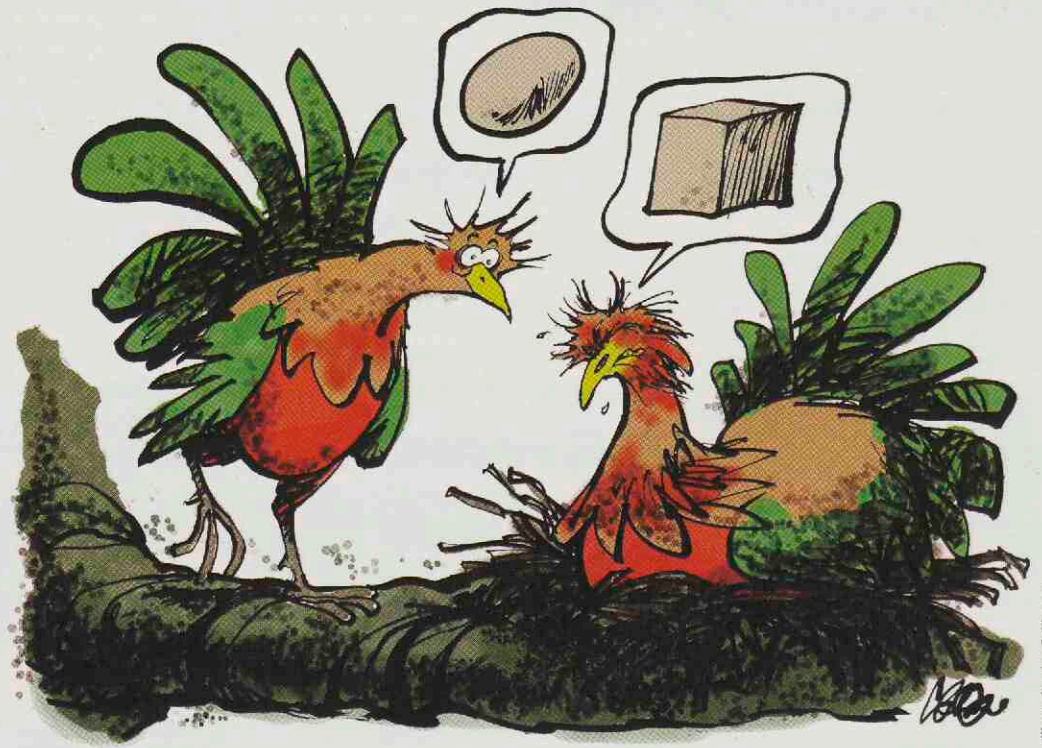
Jasper Boessenkool: 'Ik heb die stelling indertijd opgenomen omdat ik nogal pissed off was over het universitaire beleid. De stellingen werden te leuk en dus verboden ze om er nog over te praten en schaften ze ze af. Wat een onzin. Het is toch juist aardig om tijdens de promotie behalve over het proefschrift zelf ook een discussie te hebben over een heel ander thema?'

Dr. Erik Jan Nijhof, co-promotor van Boessenkool: 'Ons beleid is dat wij promovendi in dit opzicht vrij laten, maar persoonlijk vind ik stellingen bij een proefschrift aardig. Ze maken duidelijk of iemand kort en bondig kan formuleren en geven een beetje inzicht in de persoon. Eigenlijk vind ik het jammer dat er niet meer over de stellingen gediscussieerd mag worden. Sommige promovendi steken er redelijk wat tijd in en dat mag best gehonoreerd worden.'

Prof.dr. Thijs Pollmann, hoogleraar Linguïstiek, in het bijzonder de rol van de taal in de humaniora: 'Ik ben geen vriend van stellingen bij een proefschrift. In één enkele zin een sprankelende, originele gedachte verwoorden is maar weinigen gegeven. Als ik het goed heb, zijn stellingen bij een proefschrift in onze faculteit min of meer taboe. Ik treur daar niet om. Academische vorming? Ach kom, dat is toch iets heel anders?'

Prof.dr. Max Viergever, hoogleraar beeldverwerking bij Geneeskunde: 'Persoonlijk vind ik stellingen wel bij een proefschrift horen. Ze geven toch een wat luchthartiger sfeer aan zo'n boek. Dat je ze bij Geneeskunde zo vaak tegenkomt, heeft misschien ook te maken met het feit dat rondom promoveren hier sowieso een wat luchtiger sfeer hangt dan in veel andere faculteiten. Bij ons is er tijdens de plechtigheid altijd wel gelegenheid voor een relativerende opmerking of een geintje.'

[Erik Hardeman]

Illustratie: Jos Collignon

In mei legt de helft van alle vogels een ei

Het deel van je boek dat echt wordt gelezen...

Elke studie naar de effectiviteit van een homeopathisch middel is placebo gecontroleerd.

Bas Raaymakers, promoveerde op 6 november aan de faculteit Geneeskunde: 'Dit is inderdaad een beetje een cynische stelling, die ik speciaal heb opgenomen voor de moeder van een vriend van mij. Zij is een klassieke homeopaat, terwijl ikzelf juist nogal sceptisch sta tegenover de homeopathie. Op verjaardagspartijtjes geeft dat vaak aanleiding tot leuke discussies, het is bijna altijd raak. Nee, ik heb verder weinig bedoelingen met deze stelling. Ik verwacht ook niet dat ik er veel reacties op zal krijgen. Behalve natuurlijk op het volgende verjaardagsfeestje.'

De onkunde van de media om een aardbeving van een aardverschuiving te onderscheiden geeft aan dat er een aardverschuiving nodig is in het personeelsbeleid van de media.

Thom Bogaard, promoveerde op 1 oktober aan de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen: 'Ik heb het echt een keer in de krant gelezen, een aardverschuiving van zo en zoveel op de schaal van Richter. Ik heb onderzoek gedaan naar het gedrag van water in aardverschuivingen, dus dan valt zo'n stommeiteit je extra op, maar ook op andere wetenschapsgebieden worden veel domme fouten gemaakt. Kennelijk kan wetenschap, vooral op de televisie en de radio, nog steeds worden behandeld door journalisten die van toeten noch blazen weten.'

In mei legt de helft van alle vogels een ei.

Albert van Dijk, promoveerde op 8 november aan de faculteit Diergeneeskunde: 'Het was mei en ik zat op de fiets toen ik opeens bedacht dat het onzin is om te zeggen dat alle vogels in mei een ei leggen. Nee hoor, ik had geen enkele feministische bedoeling met deze stelling, zo diep

heb ik er niet over nagedacht. Ik vind het wel leuk, stellingen bij een proefschrift. Is er tenminste een deel van je boek dat ook echt wordt gelezen.'

In Nederland zijn oorlogsmisdadigers op twee plaatsen welkom: het Huis van bewaring en Huis ten Bosch.

Marlies van Houten, promoveerde op 25 april aan de faculteit Geneeskunde: 'Ik heb behoorlijk wat reacties op deze stelling gekregen, vooral negatieve. Men vond het wel een heel harde uitspraak. Dat kan ik me trouwens ook wel voorstellen, want zelf was ik het er ook niet mee eens. Waarom ik hem dan toch heb opgenomen? Dat was vooral om discussie uit te lokken. Inmiddels heeft Maxima haar beroemde verklaring afgelegd en als ik nu zou promoveren zou ik deze stelling niet meer opnemen. Het voorgenomen huwelijk? Ja hoor, daar sta ik volledig achter.'

De inhoud van gesprekken die gevoerd worden met een mobiele telefoon suggereert dat mobiel bellen wel degelijk schadelijk is voor de hersenen.

Jeroen van de Kamer, promoveerde op 22 mei aan de faculteit Geneeskunde: 'Het mag duidelijk zijn dat ik deze stelling heb opgenomen omdat ik me erger aan al die onzinnige gesprekken, vooral in de trein, over dingen waarvan ik niets wil weten. De stelling is regelmatig geciteerd, onder meer in de Telegraaf. Ach ja, ik probeer een breed publiek aan te spreken. Ik heb heel wat bijval gehad, maar het valt me wel op dat iedereen eraan toevoegt dat mobiele telefoons toch wel erg handig zijn. Nee, zelf heb ik er geen, al vraag ik me af hoe lang dat nog zal duren.'

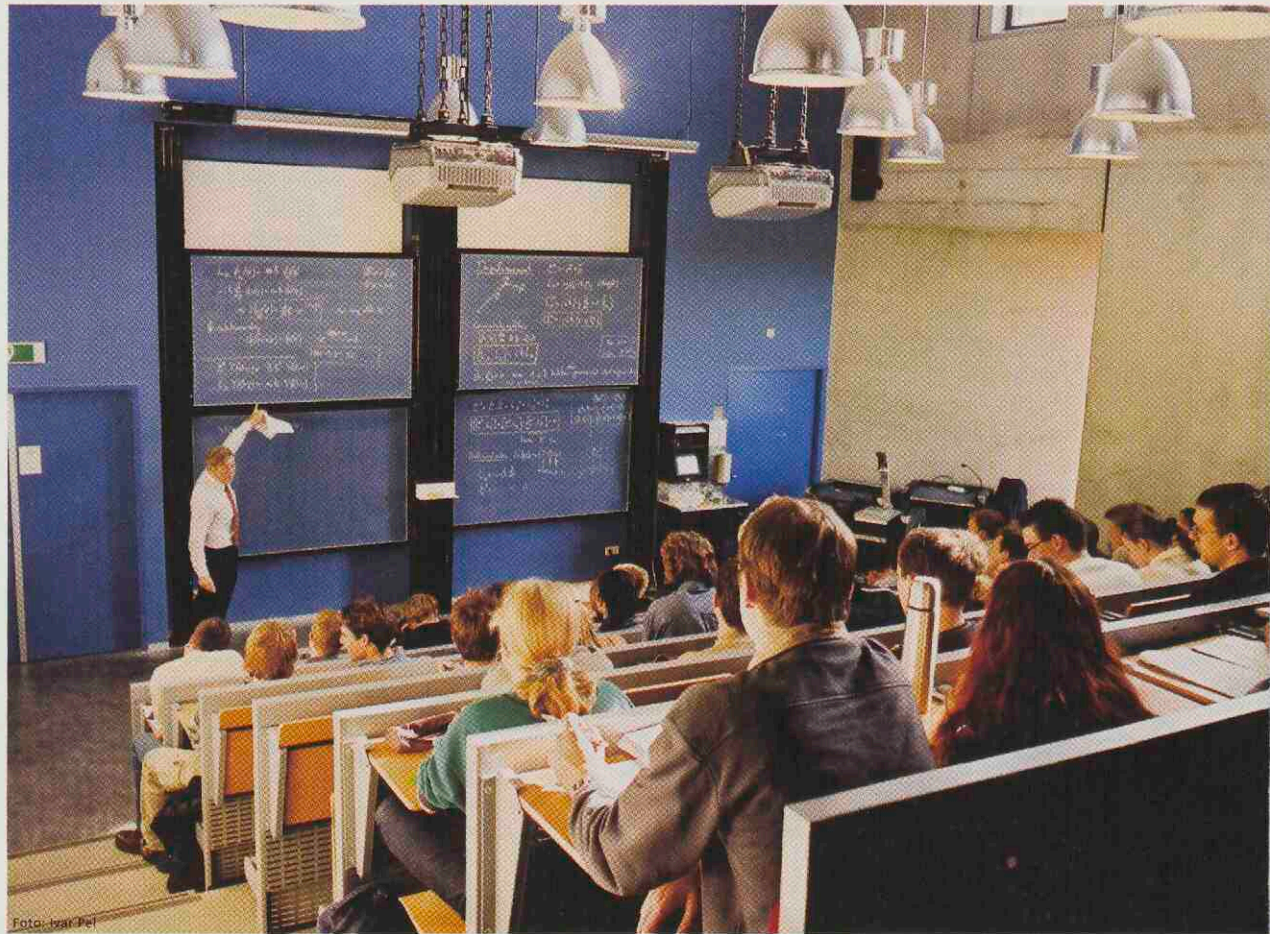
Elk jaar is het weer spannend als in oktober de KeuzeGids Hoger Onderwijs en de Elsevier-enquête uitkomen.

Hoe waarderen studenten en hoogleraren de dertien Nederlandse universiteiten? Utrecht doet het zeker niet slecht. De studenten oordelen positiever over hun universiteit dan zij de afgelopen jaren hebben gedaan.

Bij de hoogleraren komt voor het tweede achtereenvolgende jaar de Universiteit Utrecht als beste uit de bus.

Utrecht nummer een bij Nederlandse hoogleraren

Universiteit hoger op de ranglijst

Aan de inrichting van onderwijsruimtes, zoals hier het Minnaertgebouw, stelt het college van bestuur hoge eisen.

Volgens een meerderheid van hoogleraren is Utrecht een topuniversiteit. De universiteit eindigt op de hoogste plaats doordat acht Utrechtse opleidingen tot beste zijn gekozen. Dit is het grootste aantal 'beste opleidingen' van alle brede universiteiten waartoe ook Groningen, Leiden, Nijmegen en de twee van Amsterdam behoren. Aan de enquête van weekblad 'Elsevier' deed veertig procent van alle hoogleraren mee. Hen is gevraagd welke opleiding zij de beste in hun vakgebied vinden. De eigen universiteit mochten ze daarbij niet noemen.

Leiden, dat twee jaar geleden nog nummer een stond, zakte vorig jaar naar een tweede en nu naar een vierde positie. Dit jaar bekleedt Nijmegen de tweede plaats en stijgt Groningen van nummer vijf naar nummer drie.

Volgens de studenten van de KeuzeGids is de Universiteit Twente in Enschede 'the place to be'. De Tukkers worden op de voet gevolgd door de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg. In bijna alle getoetste categorieën zit Utrecht ergens in de middenmoot. Het gaat dan om de kwaliteit van lesruimtes, docenten en de studeerbaarheid. Maar als het gaat over samenhang in het onderwijs zoals onderwijsfaciliteiten of over roosters en tentamens scoort Utrecht significant lager dan het gemiddelde. Dat Utrecht in de totaalscore een hoger cijfer haalt dan vorig jaar komt volgens de KeuzeGids doordat enkele faciliteiten zijn verbeterd in het kader van het project 'Hoger op de ranglijst' dat naar aanleiding van de stand in de KeuzeGids van voorafgaande jaren is gestart.

Glimlach

Collegevoorzitter Jan Veldhuis reageert met een 'onderdrukte glimlach' op het gezicht: 'Het is verleidelijk om te gaan juichen. Maar bescheidenheid is op z'n plaats als het

gaat om de betere positie in de KeuzeGids. Ik denk dat de resultaten van het project Hoger op de Ranglijst niet zo snel kunnen werken; dat heeft denk ik een langere doorlooptijd. Ik had ook niet verwacht dat we dit jaar al zouden stijgen. Dat dat wel is gebeurd, is ontzettend stimulerend voor al degenen die werken aan het verbeteren van de kleine kwaliteit zoals de faciliteiten en de grote kwaliteit waaronder de relatie tussen student en docent valt. De uitslag van de hoogleraren geeft echt reden tot tevredenheid. Daar kan ik wel openlijk om glimlachen. In die enquête zit enige vorm van objectiviteit, omdat Utrecht gekozen is door hoogleraren van buiten deze universiteit.'

Ergernissen

De KeuzeGids is voornamelijk bedoeld voor scholieren die zich oriënteren op de wondere wereld van hogeschool en universiteit. De gids oordeelt over opleidingen aan de hand van kwaliteitstesten van overkoepelende organisaties, maar voornamelijk naar aanleiding van het oordeel van studenten zelf over onderwijs en faciliteiten op een universiteit. Zoals elk jaar eindigen de grote, oude randstedelijke universiteiten lager dan de kleinere universiteiten. De Universiteit van Amsterdam heeft dit jaar de rode lantaarn van Utrecht overgenomen. Maar de Domstad heeft dit jaar ook Delft en Rotterdam achter zich gelaten en het scheelt maar eenhonderdste punt of Utrecht (7,03) zou ook Leiden (7,04) voorbij zijn gestreefd. 'Nog even doorduwen', grapt de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht, Jan Veldhuis.

Er wordt niet lichtvaardig gedacht over de hitlijst van de KeuzeGids en het studentenoordeel in weekblad Elsevier. Hoewel maar een zeer klein percentage scholieren zich bij de studiekeuze laat leiden door de gids en het weekblad, heeft het Utrechtse college naar aanleiding van tegenvallende, eerdere resultaten besloten de faciliteiten en het

onderwijs eens goed tegen het licht te houden: de student is klant en de klant is koning.

Het project Hoger op de Ranglijst is daar het gevolg van. In het kader van dit project zijn allerlei ergernissen onder studenten geïnventariseerd. Kritiek op tentamenlocaties, onderwijsruimtes, onbereikbare docenten en kopieerpasjes staan op het verbeterlijstje van het college van bestuur. Want, zo weten de collegeleden inmiddels, universiteiten met goede faciliteiten scoren hoger. Kijk naar Enschede en Tilburg met hun mooie computer- of sportfaciliteiten. Die staan nummer een en twee.

Daarnaast werkt Utrecht eraan de inhoudelijke kritiek op het onderwijs aan te pakken. Probleemgestuurd onderwijs en het werken in kleine groepen met de docenten in de rol van begeleider krijgen meer waardering. Niet voor niets zijn curricula van verschillende opleidingen al aangepakt en maakt groepsgewijs en individueel werken, ondersteund door computerprogramma's, furore.

Dat het project geen stille dood zal sterven, bewijst het voornemen van het college om over een jaar of twee opnieuw een commissie te 'laten neerdalen op de opleidingsvloer' om te kijken wat daar allemaal verbeterd is en wat er nog voor verbetering vatbaar is. Utrecht streeft naar het hoogst haalbare, dat lijkt wel duidelijk.

[Gwenda Knobel]

De Nederlandse hoogleraren zetten in 2001 liefst acht Utrechtse opleidingen op de eerste plaats in hun nationale ranglijst: kunstgeschiedenis, natuur- en sterrenkunde, Nederlandse taal en cultuur, scheikunde, sociaal-ruimtelijke wetenschappen, sociologie, wijsbegeerte, wiskunde en statistiek.

'In essentie ben je slechts een

Herbert Blankesteijn (43) studeerde Natuurkunde in Utrecht. Hij is correspondent voor Radio 1 Journaal en Teleac/NOT en freelance wetenschapsjournalist/columnist voor NRC Handelsblad, Intermediair en HCCNet. Zijn specialisatie is ICT.

Hendrik Spiering (38) studeerde middeleeuwse geschiedenis in Utrecht. Sinds vijf jaar is hij wetenschapsredacteur bij NRC Handelsblad.

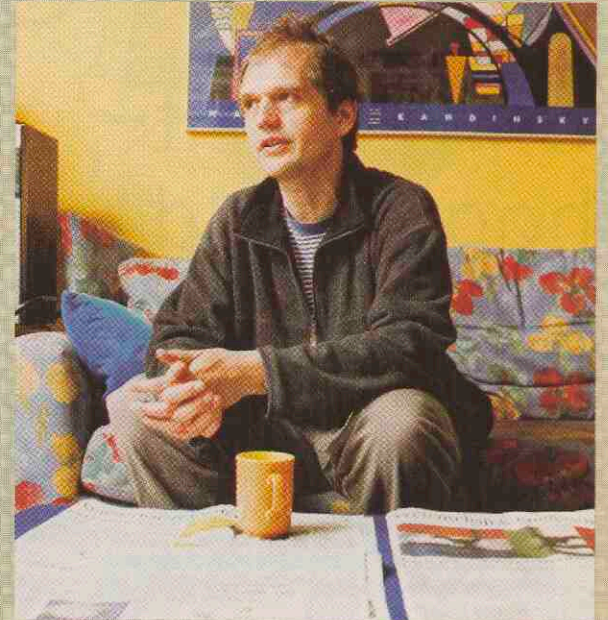
Beroep: wetenschapsjournalist

'Het mooie van de journalistiek is, dat de kwaliteit van je werk voor iedereen zichtbaar is. Of je scheel bent of uit je mond druipt, telt niet. Journalistiek is een soort voortgezette opleiding, je mag alles aan iedereen vragen en daar word je niet dommer van, als je geluk hebt.' Meent wetenschapsjournalist Hendrik Spiering van NRC Handelsblad. Vijf wetenschapsjournalisten, allen Utrechtse alumni, vertellen hoe zij hun vak bedrijven.

Foto: Ivar Pei

'Tijdens mijn studie had ik een broertje dood aan computers en programmeren. Pas toen het Windowstijdperk aanbrak, is mijn interesse voor het computeren gewekt. Ik was er op tijd bij. Dat wil zeggen: in het land der blinden is éénoog koning. Als je eenmaal een paar stukken in de krant hebt geschreven over een bepaald vakgebied, dan zit je al snel als gesprekspartner in allerlei panels. Zo was ik binnen een paar maanden een gewaardeerd internetdeskundige. Mijn eerste vlammende betoog schreef ik voordat ik zelf een internetaccount had. Ik had allerlei gedachten over internet die niemand anders nog had. Internetpioniers beweerden dat iedereen de president van de VS een mail kon sturen. Ik keerde mij tegen deze overspannen verwachtingen. Bij de radio kan ik met mijn onderwerpen niet volledig de diepte in. Ik probeer zo dicht mogelijk bij de ervaringen van de luisteraars te blijven. Pas wanneer je als radiojournalist het voordragen beheerst, kun je een onderwerp verder uitdiepen. Het is evenwichtskunst waar je talent, intuïtie en ervaring voor nodig hebt. Internet zit economisch gezien tijdelijk in het slop, maar technologisch gezien allerminst. Windows XP bijvoorbeeld, zie ik als een grote sprong voorwaarts. Internet is ook een sociaal fenomeen: mensen mailen met elkaar, maken hun eigen site. Die mogelijkheden groeien alleen maar. Het is bizar dat, nu het slecht gaat met het geld verdienen op internet, internet wordt doodverklaard door mensen die de nuance niet kennen. Behalve dat allerlei mensen er minder geld mee verdienen dan ze hadden gehoopt, is internet een groot succes. Waarom zou internet alleen zakelijk gezien een succes mogen zijn?'

'Superspecialistische kost voor het voetlicht brengen is altijd een probleem, al heb ik daar met mijn onderwerpen niet veel last van. Ik schrijf voornamelijk over gammaonderwerpen, zoals de invloed van de genen op gedrag. Dat vindt iedereen interessant. Het eeuwige dilemma is, dat we voor een algemeen publiek over complexe onderwerpen schrijven, maar we willen ook een bijlage maken die interessant en nieuwswaardig is voor wetenschappers. Als het goed is, werken we precies op het scherp van de snede. Mijn drie collega's en ik zijn een soort zelfkazende boeren, we bepalen zelf wat er in de bijlage Wetenschap en Onderwijs komt. Je raakt vanzelf geïnteresseerd in onderwerpen die in het nieuws zijn, waar ontwikkeling in zit. De laatste jaren heeft een ideologische strijd gewoed over de invloed van genen op gedrag. Het is interessant om te zien of de wetenschap daar het slachtoffer van wordt, want de interpretatie is vrij. Het mooie van de journalistiek is, dat de kwaliteit van je werk voor iedereen zichtbaar is. Of je scheel bent of uit je mond druipt, telt niet. Journalistiek is een soort voortgezette opleiding, je mag alles aan iedereen vragen en daar word je niet dommer van als je geluk hebt. Je moet wel de juiste vragen stellen, het onderwerp in een context kunnen plaatsen. Wanneer ik bijvoorbeeld met een hoogleraar kinderpsychiatrie over autisme ga praten, dan heb ik vaak het gevoel dat ik examen doe. Heb ik het allemaal goed begrepen? De journalist profiteert altijd van de kennis van een ander. Natuurlijk, hij observeert, interpreteert en mag brutale vragen stellen. Maar als je niet uitkijkt, kun je je zo een hele vent gaan voelen. Van die valkuil ben ik me bewust. De journalist is in essentie slechts een inktkoelie.'

inktkoelie'

Saskia Maassen (30) studeerde natuurkunde in Utrecht. Sinds september 2000 is ze in vaste dienst als wetenschapsredacteur bij Intermediair.

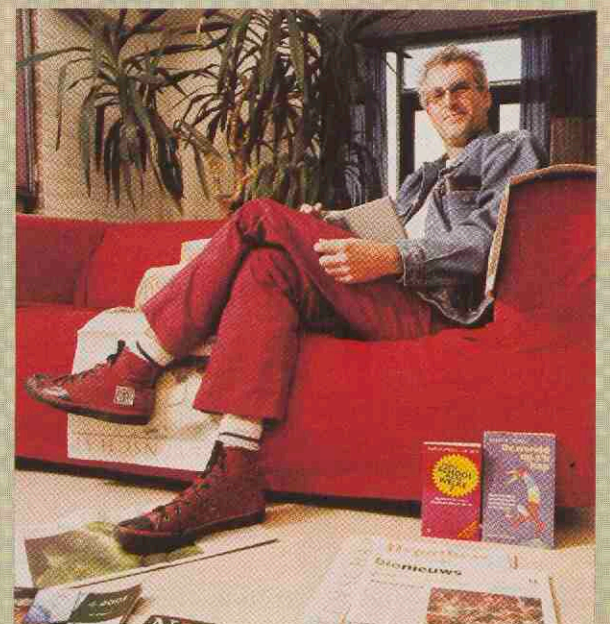
'Na mijn afstuderen begon ik aan mijn promotieonderzoek: wervelstromingen in de oceaan en atmosfeer. Maar uitsluitend fundamenteel onderzoek vond ik te eenzijdig, daarom volgde ik een cursus wetenschapsjournalistiek. Als journalist kon ik de grote lijnen van de wetenschap blijven volgen, en bovendien mijn creativiteit en sociale vaardigheden beter uitbuiten. Vanaf dat moment schreef ik freelance voor Intermediair. Na mijn promotie in juni 2000 werkte ik een tijdje bij het Delfts Universiteitsblad. Ik vind het leuk om de technische achtergronden van alledaagse onderwerpen uit te zoeken. **De werking van de gillende keukenmeid bijvoorbeeld, bleek bijna niet één wetenschapper te kunnen uitleggen.** Dat leverde een verrassend verhaal op. Fundamenteel natuurkundig onderzoek probeer ik zo uit te leggen, dat lezers er iets van opsteken en er door geboeid raken. Dit doe ik door uit te gaan van de belevingswereld van de lezer, en door beeldend te schrijven vanuit een reportage-achtige sfeer. Soms kom ik naar aanleiding van een actualiteit op ideeën. Veel mensen bewaren nu bijvoorbeeld de krant van 11 september. Maar de vraag is of deze kranten over een jaar of vijftig niet helemaal uit elkaar zijn gevallen. De KB in Den Haag doet al jaren onderzoek naar het verval van papier en hoe het het beste te conserveren is. Daar schrijf ik dan een verhaal over. Bij elk onderwerp zijn er altijd twee onderzoekers te vinden zijn die het tegenovergestelde beweren. Die twee meningen zet ik naast elkaar, zonder mijn eigen conclusies. Ik vind het mijn taak om de lezer te informeren dat je een onderwerp van verschillende kanten kunt bekijken, dat 'de waarheid' niet altijd eenduidig is.'

Peter Conradi (41) studeerde sociale geografie van de ontwikkelingslanden in Utrecht. Hij is eindredacteur van Geografie en schrijft af en toe voor NRC Handelsblad. Zijn specialisatie: derdewereldstad, milieu en vluchtelingen.

'Elk jaar ga ik samen met een fotograaf voor langere tijd naar een ver, warm land om reportages te maken. Zulke reizen resulteren in verschillende verhalen, over de rattenvangers van Bombay, bijvoorbeeld, en hoe deze stad de expansie kan opvangen. Op één van mijn Indiase reizen kwam ik toevallig het mysterie van de middeleeuwse Damascuswaarden op het spoor. Dit zijn zwaarden van superieure kwaliteit waarmee je in één klap een menshoofd kunt afhakken. Ik las daar in de krant dat de kennis van het ingenieuze fabricageproces, eeuwenlang van mond tot mond overgeleverd, verloren was gegaan. Een onderzoeker van de technische universiteit van Bombay was naar de binnenlanden van India afgereisd om bij de autochtone bevolking het fabricageproces te achterhalen. Maar niemand wist het meer. Ik raakte zo gefascineerd door dit 'geheim van de smid' dat ik er enorm veel tijd in heb gestoken. Uiteindelijk ben ik er via internet achtergekomen dat in Amerika een wetenschapper samen met een smid het geheim had ontdekt. Nadat ik met verschillende metallurgen over de finesses had gecorrespondeerd, heb ik van deze interessante speurtocht een verhaal gemaakt. Het ene wetenschappelijke onderzoek is makkelijker onder woorden te brengen dan het andere. Onderzoek naar overstromingen in een rivierdelta laat zich makkelijker beschrijven dan fundamenteel DNA-onderzoek. **Maar voor elk onderwerp geldt dat er enige mate van simplificatie insluipt.** Voor een uitgave van het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking heb ik aan kinderen de problemen van de grote stad moeten uitleggen. Dat viel erg tegen. Ik moest oppassen om niet schoolmeesterachtig te worden. In elk geval voelde ik me er niet prettig bij.'

Maarten Evenblij (48) studeerde biochemie in Utrecht. Hij is freelance wetenschapsjournalist en schrijft voor namelijk voor de Volkskrant, het Milieu Magazine en Mediator.

'Ik zal gek zijn als ik zeg dat ik een doorgeefluik van onderzoek ben, want dat is niet één wetenschapsjournalist. Maar in de praktijk ben ik dat deels wel. Veel zaken kan ik niet controleren, omdat ik geen specialist ben op dat ene gebied. Als ik naar een congres over homeopathie ga, dan ga ik er niet bij voorbaat vanuit dat het allemaal aperte onzin is. Ik neem de sprekers serieus, gebruik mijn gezond verstand en vraag aan anderen, van wie ik denk dat ze er verstand van hebben, om commentaar. In mijn verhaal vind je terug dat ik de ene persoon geloofwaardiger vind dan de ander. Ik schrijf alleen over onderwerpen die me aanspreken, waar spanning in zit. **Als freelancer hoef ik de brandjes van de wetenschap niet te verstaan.** Dat is een luxe positie. Ik ben niet het type researcher dat 65 rapporten leest en daarop zijn conclusies baseert. Maar wanneer een wetenschapper een artikel heeft geschreven met een kritische kanttekening over een nieuw medicijn tegen hoofdpijn, dan maak ik daar wel een verhaal van. Wetenschapsjournalisten proberen een zogenaamde medische doorbraak van de voorpagina te houden, maar helaas wordt zulk nieuws al gauw opgeblazen door redacteurs die daar niet voor zijn opgeleid of door eindredacteurs die op zoek zijn naar spannend nieuws. Het publiek kan sommige onderwerpen bijna niet meer vatten. Over de immunologie bijvoorbeeld, kan een journalist alleen in generaliserende termen schrijven. Op de televisie gebeurt dat in extreme mate. Het Journaal, Nova en Netwerk zetten alleen maar platitudes neer. Ik vind dat ze wat meer moeite zouden moeten doen om een aantal zaken in perspectief te plaatsen, vooral als het om onderwerpen als kanker of meningokokken gaat.'

Universiteit koestert expertise van haar emeriti

Hoogleraren kunnen de universiteit na hun pensionering nog op veel manieren van dienst zijn. Ze willen dat ook graag, blijkt uit recent onderzoek. De universiteit heeft de handschoenen opgepakt en ontplooit initiatieven om emeriti voor het onderwijs en onderzoek te behouden. Interview met drie oudgedienden die nog volop actief zijn. 'Dan gaat de expertise die ik heb opgebouwd tenminste niet verloren.'

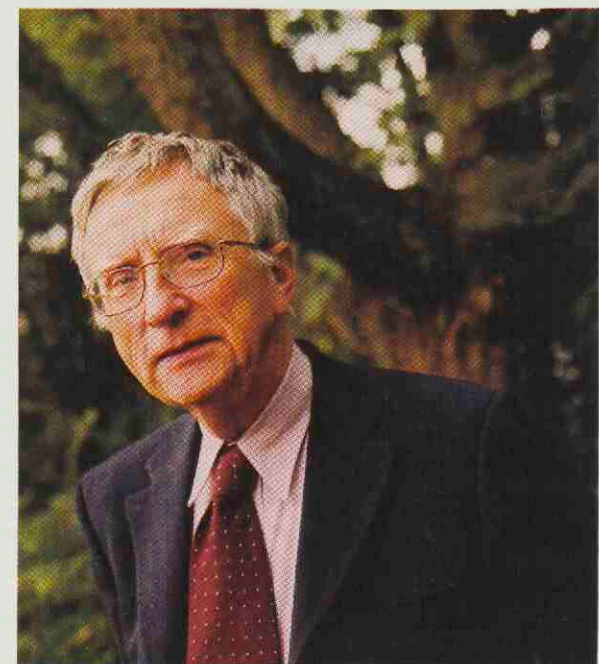
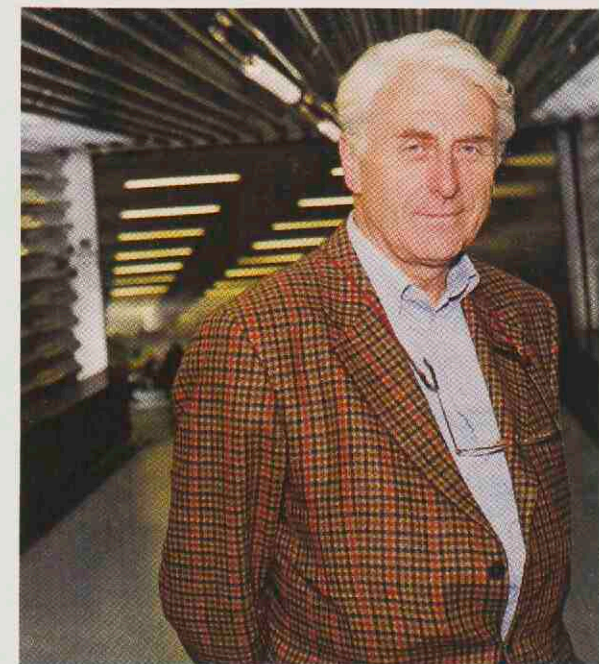
Veel Utrechtse professoren willen na hun 65ste actief betrokken blijven bij het onderwijs en onderzoek van de universiteit. Het onderzoeksrapport 'Utrechtse emeriti- een sociologische verkenning' door prof. Henk Becker en drs. Nel Verhoeven laat daar geen twijfel over bestaan. Het definitief heenzenden van onze hooggeleerde wetenschappers met hun geweldige bagage aan kennis en ervaring valt te kwalificeren als regelrechte kapitaalvernietiging. Professor David de Wied was tot zijn emeritaat elf jaar geleden hoogleraar in de medische farmacologie. Hij heeft bij zijn afscheid graag plaatsgemaakt voor zijn jongere collega's. 'Het spreekt vanzelf dat zij op gegeven moment voorrang krijgen. Het is zeker niet mijn bedoeling om iemand in de weg te zitten. Wel is het zo dat mensen die lang op de universiteit hebben gewerkt beschikken over een grote hoeveelheid kennis. Het zou zonde zijn als die van de ene op de andere dag verloren gaat. Emeriti kunnen hun jongere collega's desgewenst van nuttige adviezen voorzien.'

'Ik heb destijds niet geprotesteerd toen men besloot om hoogleraren al op hun 65ste in plaats van hun 70ste heen te zenden. Daar heb ik wel spijt van. De overheid betoonde zich geen betrouwbare werkgever. Als je een wederzijdse afspraak hebt en die wordt plotseling door één partij opgezegd, dat geeft geen pas.'

De Wied gelooft dat de overgang van de ene regeling naar de andere beter had gekund. 'Zorg er bijvoorbeeld voor dat een hoogleraar vanaf zijn 65ste geen hoofd meer is van het instituut, maar wel nog hoogleraar, naar analogie van het Amerikaanse model. Dan heb je wel nog de gelegenheid om volop onderzoek te doen en onderwijs te geven.'

Kennis en netwerk

Professor Harmen 't Hart is pas sinds 1 augustus jongstleden met emeritaat. Op 5 oktober verzorgde hij zijn afscheidscollege, over het geven van sociaal wenselijke antwoorden door mensen die aan een onderzoek meedoen. 't Hart is gespecialiseerd in de methodenleer, waarover hij een groot aantal boeken en artikelen schreef. 'Het is wel even slikken als je weggaat uit je oude kamer,' zegt 't Hart, 'maar het is logisch dat je een keer met pensioen moet gaan. Wel is het goed als men een beroep blijft doen op emeriti – die men-

Van boven naar beneden: David de Wied, Jan van Hooff, Harmen 't Hart

sen hebben niet na hun 65ste ineens niets meer te zeggen.' 't Hart prijst zich gelukkig dat hij een kamer met een collega kan blijven delen. 'Dan kan ik nog steeds bezoek ontvangen en promovendi begeleiden. Ik kan zondig ingezet worden voor gastcolleges. Becker geeft in zijn rapport een helder advies: regel iets voor professoren die met pensioen gaan. Dat is nodig; wij emeriti hebben in de loop van de jaren veel kennis opgedaan en een groot netwerk opgebouwd. Het is zonde als dat alles verloren gaat.'

Ordnern en primaten

Sociale Ethologie is het vakgebied van professor Jan van Hooff, sinds 1 juni van dit jaar met emeritaat. 'Ik zit tussen hoge stapels ordners in mijn nieuwe, veel kleinere kamer tegenover mijn oude kamer die nu van mijn opvolger is. Ik doe nog van alles. Ik ben actief betrokken bij het onderwijs en dat zal waarschijnlijk zo blijven, in nauw overleg met de faculteit.'

Ook Van Hooff vindt het vanzelfsprekend om emeriti aan de universiteit te houden. 'Daarbij dien je wel te bedenken dat het een voorrecht is en niet langer een recht. Ergens moet men een streep trekken en die streep ligt nu eenmaal bij je 65ste. Ik ben min of meer vanzelf in de continuering van enkele taken gerold, maar kan me goed voorstellen dat een aantal zaken rond het functioneren van emeriti nauwkeuriger kan worden geregeld.'

Het is wel even slikken als je weggaat uit je oude kamer

Als secretaris-generaal van de International Primatological Society is Van Hooff nauw betrokken bij de bestudering van primaten. 'Op dit moment gaat het erg slecht met de primaten. Veel soorten worden met uitsterving bedreigd. Bosbouw, mijnbouw en de mode om het vlees van primaten te eten vormen sterke bedreigingen. De mensheid mag daar niet licht over denken. Onze naaste evolutionaire verwanten mogen we niet zomaar laten uitsterven. Ik wil onderzoek blijven doen op dat gebied, in de hoop dat we een halt toeroepen aan deze ramp in wording. En ik wil dat blijven doen namens de universiteit: dan gaat de expertise die ik heb opgebouwd niet verloren.'

De Universiteit Utrecht heeft besloten om de uitkomsten van het emeriti-onderzoek meteen in daden om te zetten. Voortaan voert elke decaan een exit-gesprek met een hoogleraar, voordat die met volledige honneurs afscheid neemt. Daarin wordt besproken welke werkzaamheden er voor de gepensioneerde in spe in het verschiep liggen. Op het gebied van onderwijs, de begeleiding van promovendi, het voltooien van een onderzoeksproject of het aanvaarden van een bestuurlijke taak. De individuele afspraken daarover liggen voor maximaal twee jaar vast en kunnen daarna éénmalig met maximaal twee jaar worden verlengd. Verder wil de universiteit niets nalaten om de emeriti bij de universitaire gemeenschap te blijven betrekken. Er komt er een jaarlijkse ontvangst door het college van bestuur in de aula. Emeriti worden uitgenodigd voor universitaire plechtigheden en bijzondere evenementen en ze krijgen gemakkelijk toegang tot allerlei faciliteiten van de universiteit. Zoals de toezending van het alumnimagazine Illuster.

[Chretien Breukers]

Vieze boekjes maken

Onder de zinderende titel *Seks, de daad in 69 gedichten* brachten dichter Ingmar Heytze en journalist Vrouwkje Tuinman, beiden alumnus van de Universiteit Utrecht, onlangs een bloemlezing erotische poëzie uit. Hun samenwerking begon aan de Faculteit der Letteren. Voor Illuster schreven ze heen en weer over leven, werk en (uiteeraard) seks.

Vrouwkje Tuinman en Ingmar Heytze: nog geen tongzoen uitgewisseld.

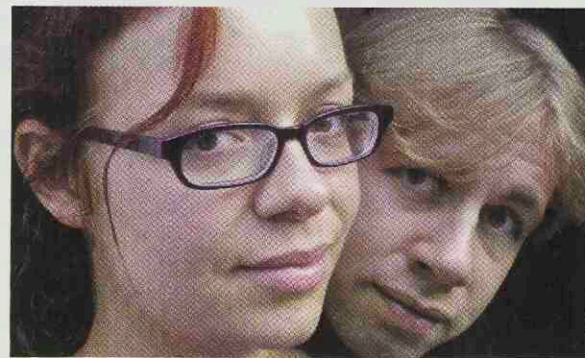

Foto: Maarten Hartman

heyitze@heyitze.nl aan vrouwkje@vrouwkje.com:

Lieve Vrouwkje,

Zoals je weet is verlangen op den duur bevredigender dan bezitten. Dat is met die bloemlezing van ons eigenlijk ook een beetje zo; nu-ie af is voel ik toch een soort postcoïtale dip – is dit genoeg, een stuk of wat gedichten, voor de rechtvaardiging van al dat werk? Na het lezen van ongeveer vierduizend gedichten en het drie keer corrigeren van de drukproeven is er niets meer aan te doen; ons papieren kind is volwassen en gaat de wereld in. Gelukkig mogen we verder met de bloemlezingen over drugs en rock & roll.

Je zou over ons kunnen zeggen dat we elkaar niet voor het eerst ontmoetten, maar vanaf het begin als magneten op elkaar sloegen en onmiddellijk begonnen met samenwerken. Faculteitsbladen, 'echte' journalistiek, festivals, boeken... Onze onafscheidelijkheid heeft al heel wat partners in verwarring gebracht – terwijl we nog geen tongzoen hebben uitgewisseld! Nooit gewild ook (brrr). En als we het al hadden gewild, hadden we er geen tijd voor. Ik kan me geen dag samen herinneren dat we niet achter het toetsenbord van het één of andere weigerachtig barrel wanhopig zaten te werken om een nauwelijks haalbare serie deadlines te halen. Ik kan niet meer tellen hoeveel stukken we samen hebben geschreven – het moeten er honderden zijn. De studie deden we er geloof ik maar bij. En toen we klaar waren met die studie gingen we eigenlijk zo'n beetje door met wat we altijd al deden. We hadden allebei de wetenschap wel in gewild, maar er waren toch steeds weer leukere dingen die ons daar van af hielden. Bovendien zijn we allebei nog altijd allergisch voor de elitaire manier waarop aan de Letterenfaculteit wordt omgegaan met populaire kunst. Wat dat betreft verwacht ik niet zo snel dat er iemand gaat afstuderen op mijn gedichten, niet zo min als er snel iemand zal komen die net als jij afstudeerde op niemand minder dan charmezanger Helmut Lotti. En natuurlijk doen we nog altijd honderd dingen tegelijk, waarvan de helft niet en de andere helft matig betaalt. Maar we kunnen ervan vreten en er is in acht jaar samenwerken nog geen saai moment geweest.

Goddank, onze eerste bloemlezing is af. Hoe was het voor jou?

Ingmar

vrouwkje@vrouwkje.com aan heyitze@heyitze.nl:

Noti Ingmar,

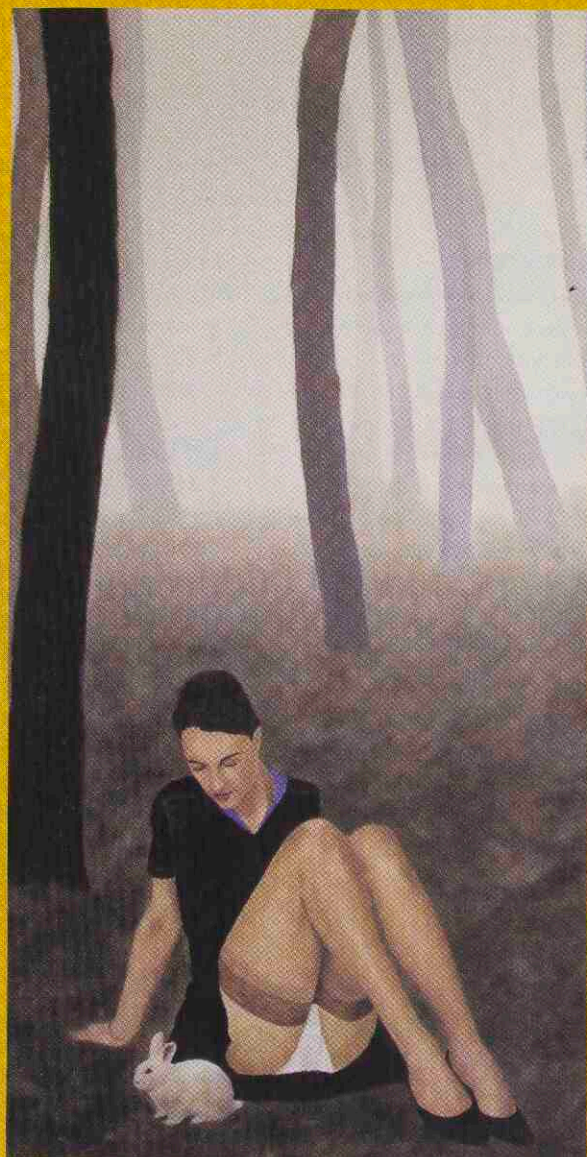
Het wordt beter en beter. Ik ben nu vier jaar afgestudeerd en merk dat ik teruggroei naar hetzelfde basisidee waarmee ik ooit naar mijn eerste college toog. Ik wist indertijd niet precies wat ik nu ging worden, maar wel dat ik een bepaalde drive niet kon negeren. Interesses (muziek), experimenten (nieuwe samenwerkingen) en vooral het steeds maar weer willen bijleren. Dat is precies waar ik tegenwoordig, nu ik tamelijk ongemerkt (ik had teveel deadlines aan mijn kop) een freelancepraktijk heb opgebouwd, weer sta.

Sommige mensen vinden dat je in dit leven een beroep moet kiezen. Ik heb dat mechanisme nooit goed begrepen. Al tijden leefde ik van het stukjes schrijven voordat ik mezelf eindelijk aan vreemden durfde voorstellen als journalist. Hoeveel festivals en andere culturele samenscholingen heb ik, al dan niet met jou, op de planken gezet voor ik mezelf eens organisator ging noemen? Inmiddels is het zover dat mensen mijn ondertitel voor me gaan verzinnen: onlangs zag ik mezelf aangekondigd als schrijver / performer. Ehhh?

Een vast werkklimaat is nooit werkelijk mijn ambitie geweest, vrees ik – misschien hadden al die sollicitatiecommissies meer mensenkennis dan ik dacht, toen ze indertijd mijn tachtig halfslachtige pogingen om ergens aan de bak te komen afwezen. Het idee trekt me in elk geval minder en minder. De afgelopen twee jaar heb ik me in de leukste dingen mogen verdiepen, terwijl dat door de buitenwereld nog serieus genomen werd ook.

En nu ben ik dus bloemlezer. Van een 'vies boekje', waarmee we, zo hoorde ik al, 'vooral gaan scoren op de cadeautjesmarkt'. Het zal wel. Ik weet dat alle 69 gedichten mijn goedkeuring wegdragen, of ze nu beroemd en gewaardeerd zijn of zojuist uit de cursor komen. Of ze nu expliciet zijn, omfloerst of experimenteel. Mijn specialisatie Cultuureducatie heeft bij mij teder geloof in het aanleren, stimuleren en anderszins opdringen van liefde voor de kunsten weggevaagd. Ik weet nu dat ik niet in de zogenaamde kloof tussen hoge en lage cultuur geloof. Kwaliteit heeft niks te maken met genres, periodes of het publiek dat ergens op afkomt. Het enige wat je kunt doen is garanderen dat je ergens zelf achter staat.

Je Vrouwkje

Omslagillustratie van Rogier Tamminga

Seks, de daad in 69 gedichten is eind oktober verschenen bij Uitgeverij 521. Volgend jaar verschijnen twee vervolgdelen rondom drugs en rock & roll. Ingmar Heytze en Vrouwkje Tuinman studeerden Algemene Letteren en schreven eerder *Verdomd interessant, maar gaat u verder... de taal van Wim T. Schippers* (SDU Uitgevers).

Alumniservice

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten

Universiteitsdag 6 april 2002

Bestuur

De bestuursleden van het Utrechts Universiteitsfonds hebben ieder een zittingstermijn van drie jaar, welke termijn met één periode van drie jaar verlengd kan worden. De zittingstermijnen van prof. dr. J.F.G. Vliegthart (voorzitter) en van het lid mw. drs. M. Damen zijn per 10 september jl. verstreken. Beide bestuursleden hebben aangegeven graag nog een tweede termijn beschikbaar te zijn voor hun

bestuursfunctie. Het bestuur heeft in zijn laatste vergadering met genoegen beide leden opnieuw benoemd voor een periode van drie jaar.

Bijzondere leerstoelen

Per 1 mei jl. is eervol ontslag verleend aan prof. dr. L. de la Rive Box, bezetter van de bijzondere leerstoel 'Beleid en planning voor regionale ontwikkeling in ontwik-

kelingslanden'. Op de leerstoel is per 1 oktober jl. benoemd prof. dr. O. Verkoren. Het Universiteitsfonds feliciteert professor Verkoren hartelijk met deze benoeming.

Jaarvergadering

De jaarvergadering heeft op 12 oktober jl. plaats gevonden. Ruim 60 begunstigers hadden zich aangemeld. Daarnaast hebben vele besturen van studentenverenigingen de jaarvergadering bezocht.

Er was sprake van een geanimeerde bijeenkomst, vooral ook door de levendige discussies onderling. De begunstigers kunnen zich over het algemeen vinden in het gevoerde beleid, en deden tal van suggesties om de instroom zowel van begunstigers als van bijdragen te vergroten. Na de pauze hielden de winnaars van de studentenprijsvraag een presentatie over het project waarmee zij een subsidie hadden gewonnen. Het Universitair Milieu Platform presenteerde het project 'Leefbaarheid Uithof'. Het OER (Onderwijs Evaluatie Rapport) en de UVN (Universiteit Vrij van Nut) presenteerden een keuze-waaijer van vakken die door studenten van buiten de faculteit te volgen zijn. Mark Bakker tenslotte presenteerde zijn project waarmee hij de denksporten op De Uithof wil bevorderen. Als sluitstuk ont-haalde het bestuur zijn gasten voor een uitgebreide borrel in het cultureel studentencentrum De Uitwijk.

Studentencommissie 2001/2002

In september is de nieuwe studentencommissie van start gegaan. Vier studenten zullen het bestuur adviseren over de besteding van het budget dat is vrijgemaakt voor subsidies aan activiteiten voor studenten door studenten. De studenten die dit jaar deel uitmaken van de commissie zijn Femke Bus, Sander van den Oord, Anouk Kort en Lodewijk van Reijen. Sander van den Oord zal naast zijn werkzaamheden voor de commissie ook de organisatie van de studentenprijsvraag op zich nemen. Deze wedstrijd is uitgeschreven voor de studentenwereld. Er zijn drie pro-

jectsubsidies beschikbaar voor voorstellen die het academische klimaat en de leefbaarheid voor de student kunnen verbeteren.

De euro komt eraan

Ook het Universiteitsfonds gaat over op de euro. Voor onze bestaande begunstigers verandert er niets, behalve dat zij hun jaarlijkse bijdrage vanaf heden in euro's zullen moeten overmaken. Omdat het bedrag letterlijk van gulden naar euro wordt vertaald, ziet de jaarbijdrage er enigszins bizar uit. Voor de huidige begunstigers wordt de situatie als volgt:

f 25,-	wordt € 11,34
f 35,-	wordt € 15,88
f 50,-	wordt € 22,69
f 100,-	wordt € 45,38

Het bestuur heeft besloten om nieuwe, aangepaste bedragen te hanteren voor de begunstigers die vanaf heden toetreden tot het Universiteitsfonds. Voor hen komt de situatie er als volgt uit te zien: *Nieuwe begunstigers*: Bijdragen naar keuze van € 15,- / € 25,- / € 50,- of meer.

Belangrijke data in 2002

- De jaarlijkse Universiteitsdag vindt plaats op zaterdag 6 april 2002.
- De finale van het vijfde Internationale Studenten Pianoconcours vindt plaats op vrijdag 25 oktober 2002 in Muziekcentrum Vredenburg.

Het bestuur van links naar rechts: mw. drs. M.E.A. Damen, mr. H. van Manen, prof. dr. J.F.G. Vliegthart, prof. dr. H.J. Tieleman, drs. W. Kardux, dr. A. Smit, mw. prof. dr. J. van Doorne-Huiskes.

Alumnipas 2002

Vul de bon in en word begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds

Sinds 1886 zet het Utrechts Universiteitsfonds zich in voor de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dankzij de bijdragen van de begunstigers worden studentenactiviteiten ondersteund, alumnicontacten onderhouden, bijzondere leerstoelen ingesteld en op andere manieren bijgedragen aan het welzijn van de universiteit. Het Universiteitsfonds nodigt de lezers van *Illustrer* uit om begunstiger te worden. Dat kan vanaf een bijdrage van € 15,- per jaar. Als dank voor uw bijdrage ontvangt u de Ufonds-alumnipas. Deze pagina laat zien op welke voordelen u als pashouder in het jaar 2002 kunt rekenen. In dit blad vindt u een bon. Daarmee kunt u zich aanmelden als begunstiger.

Faciliteiten

Lenerspas Universiteitsbibliotheek

De Ufonds-alumnipas geldt als lenerspas voor de Universiteitsbibliotheek Utrecht. Dat bespaart u de aanschaf van een eigen pas van € 22,69. U heeft toegang tot de collecties en de voorzieningen van de UB, met uitzondering van de voorzieningen voor bepaalde groepen.

Een korting van 15% op alle artikelen van Universiteitswinkel SOLARIS

De Universiteitswinkel SOLARIS biedt aan pashouders een korting van 15% op alle artikelen. De artikelen zijn te vinden in *Illustrer* en op de SOLARIS-website.

Lidmaatschap Faculty Club 'Helios'

Houders van de pas kunnen in het jaar 2002 gratis buitengewoon lid worden van de Faculty Club 'Helios', de academische 'huiskamer' van de universiteit, grenzend aan het Academiegebouw. Dit aanbod geldt voor betalende alumni-begunstigers van het Universiteitsfonds die geen medewerker zijn van de Universiteit Utrecht. Het lidmaatschap van Helios geeft tevens toegang tot de Faculty Clubs van Amsterdam (UvA), Rotterdam, Leiden en Eindhoven.

Een bezoek aan de Botanische Tuinen

Op vertoon van de Ufonds-alumnipas betaalt u € 3,50 bij een bezoek aan de Botanische Tuinen, in plaats van € 4,50.

Voordelig sporten in Sportcentrum Olympos

Sportcentrum Olympos hanteert het voordelige 'uitlooptarief' voor eerstejaars alumni.

Creative kortingen in Parnassus

Cultureel Centrum Parnassus geeft cursussen in muziek, toneel, dans, theater, en taal. Voor pashouders berekent Parnassus het gunstige middentarieff.

Studentencentrum De Uitwijk ook voor alumni

Het Cultureel Studentencentrum de Uitwijk geeft cursussen in o.a. tekenen, schilderen, grafiek, fotografie, keramiek, en inleidingen in filosofie en kunstgeschiedenis. De Uitwijk hanteert voor eerstejaars alumni het studententarieff.

Studieloopbaancentrum ook na het afstuderen

Het Studieloopbaancentrum (onderdeel van het Studenten Service Centrum) verschaft op vertoon van de Ufonds-alumnipas informatie over de arbeidsmarkt en biedt

diverse faciliteiten voor het opbouwen van een functioneel netwerk.

Goedkoper organiseren bij Faciliteiten Bedrijf Utrecht

Het Faciliteiten Bedrijf Utrecht verleent gebouwgebonden diensten aan onderdelen van de universiteit. Houders van de Ufonds-alumnipas kunnen rekenen op:

- 5% korting op organisatiekosten van congressen, cursussen en evenementen
- gratis vermelding op de Utrechtse Congres- en Evenementenkalender
- 5% korting door de FBU-catering
- 5% korting op het congresdrukkerwerk door drukkerij Zuidam&Uit-hof

Korting op Post-initieel onderwijs en contractonderwijs

De Ufonds-alumnipas maakt het mogelijk tegen reductie postacademische cursussen en contractonderwijs te volgen aan de Universiteit Utrecht:

- **Rechtsgeleerdheid:** 20% korting op post-academische cursussen. Voorwaarde is wel dat u in een periode van vijf jaar vóór inschrijving voor een PAO-cursus, aan de faculteit bent afgestudeerd
- **Scheikunde, Wiskunde & Informatica:** 20% korting op het post-

academisch onderwijsaanbod.

- **Wijsbegeerte:** 20% korting op het aanschuifonderwijs: keuzevakken uit het reguliere onderwijsprogramma
- **Sociale Wetenschappen:** 20% korting op contractonderwijs.
- **Biologie en Godgeleerdheid:** korting op het facultair aanbod.
- **IVLOS:** 10% korting op het cursusaanbod
- **James Boswell Instituut:** nader vast te stellen korting op het cursusaanbod
- **Centrum voor Bio-ethiek:** 20% korting op het post-academisch onderwijs
- **Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap:** 10% korting op de opleidingskosten van de postacademische opleidingen met een maximum van € 1100,-

Korting in het Universiteitsmuseum

Alumni hebben gratis toegang tot het Universiteitsmuseum. Met de Ufonds-alumnipas kunt u een korting krijgen van 15% op artikelen uit de museumwinkel.

Verzekeringen

Pashouders ontvangen een kortingspercentage op verzekeringen bij OHRA:

- **Ziektekostenverzekering:** collectief tarief (met 3% extra korting voor jaarbetaling en 1% extra

korting voor kwartaalbetaling). Nota bene: alleen voor verzekerden tot 65 jaar!

- **Autoverzekering:** 10% korting op de basispremie
- **Verzekeringsspakket voor particulieren:** 3% korting bij drie, 5% bij vier, 6% bij vijf, 7% bij zes en 8% korting bij zeven of meer verzekeringen

Nota bene

Prijswijzigingen voorbehouden. Aan deze informatie kunnen geen rechten ontleend worden.

Informatie

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot het bureau: Utrechts Universiteitsfonds / alumnibureau Bestuursgebouw Heidelberglaan 8 3584 CS Utrecht tel.: (030) 253 80 25 fax: (030) 253 80 26 email: ufonds@ufonds.uu.nl www.alumni.uu.nl www.ufonds.uu.nl

Utrechtse stellingen

Stellingen uit recente
Utrechtse proefschriften

Extreem heimwee is ongezond,
veel heimwee is lastig, weinig
heimwee is leuk, geen heimwee
is zielig.

[Tony van Vliet,
Sociale Wetenschappen]

Een slecht geheugen is een
belangrijke steun voor een gerust
geweten.

[René Wintjes,
Ruimtelijke Wetenschappen]

Flair lijkt soms een overgewaar-
deerde eigenschap tijdens de solli-
citatie voor medisch specialist.

[Louts Bout, Geneeskunde]

Bij leren leren in het studiehuis is
er geen tijd meer om iets echt te
leren.

[Menno Genseberger, Wiskunde]

De binnenvaart belichaamt al
eeuwen de beste Betuwelijn.

[Jonis Kloek, Farmacie]

De wereld gaat aan lawaai ten
onder.

[Kees Gorter, Geneeskunde]

De kans dat iets gebeurt is omge-
keerd evenredig aan hoe graag je
wilt dat het gebeurt.

[Ingrid Meeuwse, Geneeskunde]

Iedere vorm van religieus fana-
tisme is godslasterlijk.

[Paul Kruijff, Sociale Wetenschappen]

Voor zelfmedicatie geldt: baat het
niet, het schaadt zeker.

[Paul Hutter, Geneeskunde]

Een vriendin is zo duur als je haar
zelf maakt.

[Clemens Bos, Geneeskunde]

Het niet deelnemen van het
Nederlands Elftal aan het WK
2002 is zowel economisch,
medisch als sociaal voordelig; het
verhoogt de arbeidsdeelname,
voorkomt een hoop cardiale en
echtelijke ellende en scheelt ons
bovendien volgend jaar weer een
collectieve frustratie.

[Thijs Schwartz, Geneeskunde]

De geboorte is de eerste bijna
dood ervaring.

[Albert van Dijk, Diëgetiek]

James Boswell Instituut / Boswell Talen

**U wilt uw taalkennis verder
ontwikkelen en uitbreiden?
Dat kan bij Boswell Talen.**

De afdeling Boswell Talen van het James Boswell Instituut heeft ruime ervaring met het organiseren van taaltrainingen voor belangstellenden binnen en buiten de Universiteit Utrecht. Kwaliteit staat hierbij voorop. Er wordt met kleine groepen gewerkt, waarbij rekening gehouden wordt met de individuele wensen van de deelnemers. Alle trainingen worden door hooggekwalificeerde, enthousiaste docenten gegeven.

In het academisch jaar 2001-2002 biedt Boswell Talen een grote

diversiteit aan *Engelse trainingen* aan:

- Presenting in English;
- Spoken English;
- Teaching your subject in English;
- TOEFL® Training;
- Writing in English for Publication;
- Writing letters and e-mails.

Naast het reguliere cursusaanbod verzorgt de sectie Engels ook *trainingen op verzoek*. Voorbeelden hiervan zijn: English for Administrative Staff, Legal English for Academic Purposes, English for Meetings and Discussions en Report Writing. Hierbij worden zowel de individuele als de groepstrainingen nauwkeurig toegesneden op de specifieke leerdoelen van de deelnemers.

Naast cursussen Engels staan cursussen *Spaans* en *Italiaans* op het programma.

NIEUW dit jaar zijn een *vervolgcurcus Spaans* en een *vervolgcurcus Italiaans*. Bij voldoende belangstelling kan het cursusaanbod gedurende het jaar uitgebreid worden met bijv. cursussen Duits of Frans.

Voor alumni van de Universiteit Utrecht gelden gereduceerde tarieven.

Boswell, een goeie kennis van je talen!

Meer informatie

James Boswell Instituut
Instituutsbureau Boswell Talen
Kriekenpitplein 21-22
Postbus 80148
3584 EC Utrecht
3508 TC Utrecht
Tel.: (030) 253 86 66
Fax: (030) 253 86 86
E-mail: james.boswell@jbi.uu.nl
Internet: www.jbi.uu.nl

Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap

Voor managers en beleidsmedewerkers in de praktijk heeft de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap (voorheen het Centrum voor Beleid en Management) in 2002 onder andere de volgende opleidingen.

De Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap is een interfacultair expertisecentrum binnen de Universiteit Utrecht waarin wetenschappers uit diverse disciplines samenwerken aan vraagstukken op het gebied van beleid en management.

Leergang 'Management in dienstverlenende organisaties'

De uitdaging om te 'ondernemen' binnen de randvoorwaarden van het organisatiebeleid én professionals te inspireren tot cliëntgerichte dienstverlening van hoge kwaliteit, staan centraal in deze tweejarige leergang. Uitgenodigd worden managers van relatief zelfstandig opererende organisatie-eenheden in dienstverlenende organisaties

van de non-profit/not-for-profit sector. Bij voldoende afronding heeft men recht op het diploma 'Master of Management (MM)'.
Start: maart 2002

Europese leergang 'Interculturalisatie van psychosociale zorg en hulpverlening'

Deze tweejarige postacademische Europese mastersopleiding biedt hulpverleners, managers en beleidsmedewerkers in de geestelijke gezondheidszorg, psychosociale hulpverlening en sociale dienstverlening wetenschappelijke en praktische inzichten in de begeleiding en behandeling van migranten, vluchtelingen en asielzoekers en reikt handvatten aan voor het ontwikkelen van zorgaanbod voor deze cliëntengroepen. Het uitwisselen van ervaringen op Europees niveau (in eerste instantie Engeland en Zweden) staan in deze leergang centraal die deelnemers bij afronding het recht geeft op een master-titel.
Start: januari 2002

Leergang 'Kwaliteitsmanagement in dienstverlenende organisaties'

Deze éénjarige leergang is bedoeld voor kwaliteitscoördinatoren in dienstverlenende organisaties. TQM, EFQM, INK of ISO lijken maar al te vaak meer een doel dan een middel om te komen tot kwaliteitsverbetering. Werken aan kwaliteit gaat verder dan het implementeren van een kwaliteitssysteem en betekent in onze visie creatief ondernemerschap. Uitgangspunt van de leergang is daarom het handelen van professionals in organisaties. De leergang stelt u in staat met de medewerkers in uw organisatie bedrijfsprocessen beter te stroomlijnen om daarmee uiteindelijk de dienstverlening aan de klant te optimaliseren.
Start: februari 2002

Cursus 'Het maken van een marketingplan voor non-profit organisaties'

Het doel van deze vijfdaagse cursus is deelnemers op een interactieve wijze, stap voor stap aan de hand van bouwstenen (o.a. het formule-

ren van een missie en bedrijfsdoelstellingen, concurrentie-analyse, SWOT-analyse) een strategisch marketingplan te laten bouwen voor de eigen organisatie.
Start: maart 2002

Cursus 'Kwaliteit en implementatie in non-profit organisaties'

Het doel van deze vierdaagse cursus is deelnemers inzicht te bieden in het kwaliteitsbeleid van de eigen organisatie én vanuit nieuwe aanvullende perspectieven te werken aan een zelf gekozen praktijkcase. Uitgenodigd worden managers, projectleiders en staffunctionarissen die verantwoordelijk zijn voor kwaliteit in de organisatie of organisatie-eenheid.
Start: maart 2002

Meer informatie

Met de bon op pagina 22 kunt u folders bestellen over bovenstaande opleidingen.

Onderwijs

Hoger Onderwijs Voor Ouderen

HOVO, hoe bevalt dat? In het voorjaar van 2001 gaven de deelnemers alle HOVO - cursussen een 8 of meer. Tevreden cursisten zie je terug (en ze zien elkaar terug!). Meer dan de helft van de cursisten volgt elk jaar opnieuw weer een HOVO - cursus, en niet zelden één in het najaar en één in het voorjaar. Dat schept voor HOVO de verplichting, elk jaar een gevarieerd aanbod te brengen waaruit deelnemers ruime keuze hebben, op allerlei gebieden, van wijsbegeerte en kunstgeschiedenis tot taal- en letterkunde en natuurwetenschappen. Door de medewerking van goede en zeer ervaren docenten, zowel emeriti als jongere hoogleraren en medewerkers, is een hoge kwaliteit gewaarborgd. Het gaat immers om Hoger Onderwijs!

Meestal telt een cursus acht colleges van twee uur. Een beschrijving van alle cursussen van 2001-2002 vindt u in de cursusgids die u kunt aanvragen door (030) 253 34 83 te bellen en op www.hovoutrecht.nl. Voor inlichtingen over de inhoud van de cursussen kunt u terecht bij de coördinator HOVO van de Universiteit Utrecht, h.schrijnemakers@usp.uu.nl.

Niet minder dan 19 cursussen van de Universiteit Utrecht starten in het voorjaarsseizoen van HOVO Utrecht.

- Vanaf 29 januari op dinsdagmiddag: in de leergang 'Geschiedenis van de nieuwere wijsbegeerte' verzorgen Prof. dr. K. Schuhmann (faculteit Wijsbegeerte) en dr. P. Steenbakkens (faculteit Wijsbegeerte en Utrecht University College) de cursus 'God en natuur in de tijd van de grote wijsgerige stelsels', globaal de 17e eeuw. De cursus biedt een overzicht, maar gaat ook dieper in op aspecten van de filosofie. De afwisseling van hoor- en leescolleges heeft zich in de loop der jaren bewezen.
- In de periode vanaf 31 januari tot 18 april geeft Prof. dr. J.A.R.A.M. van Hooff acht colleges over 'Communicatie en intelligentie bij dieren', op donderdagmiddag. De HOVO - cursussen van Prof. van Hooff, sociaal etholoog en internationaal erkend deskundige op het gebied van de evolutie, genoten altijd veel belangstelling, net als zijn lezing op de Open Dag in augustus 2001.
- Vanaf 1 februari op vrijdagochtend: 'Natuurgevaren en natuur-rampen'. Wie is niet gefascineerd door vulkaanuitbarstingen, vloedgolven, lawines, tropische cyclonen en tornado's? Deze cursus door docenten van de afdeling Fysische Geografie, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, wordt gecoördineerd door drs. P. Beukenkamp.
- Vanaf 4 februari op maandagmiddag: 'De geschiedenis van het dagelijks leven, hoofdzakelijk in de negentiende eeuw', behandeld door Prof. dr. P. 't Hart, bijzonder hoogleraar Utrecht Studies. Deze cursus is er een uit een reeks, waarop cursisten elk jaar opnieuw intekenen.
- Vanaf 5 februari op dinsdagochtend: een nieuwe cursus van mw. Prof. dr. R. Kloppenborg (faculteit Godgeleerdheid). In 2002 behandelt zij het *Hindoeïsme*. Er zijn gastdocenten uit Nederland en uit India.
- Vanaf 5 februari op dinsdagmiddag: 'Gentechnologie, heel vaak in het nieuws'. Zowel de toepassingen in de landbouw en de voedselproductie, de genterapie, het kweken van stamcellen als kloneringstechnologie en de maatschappelijke en ethische consequenties daarvan worden behandeld door vier gespecialiseerde hoogleraren, onder leiding van Prof. dr. W. Hoekstra (decaan van de faculteit Biologie).
- Vanaf 6 februari op woensdagochtend: de actuele cursus 'Europa, migratie en racisme', door dr. R. Maier (faculteit Sociale Wetenschappen). De wording van een Europese identiteit en de relatie tot migranten komt aan de orde.
- Vanaf 6 februari op woensdagochtend: De Katholieke Theologische Universiteit Utrecht biedt de cursus 'Kopstukken uit het christendom: spiritualiteit en levensvragen' aan. Prof. dr. B. Blans behandelt Aurelius Augustinus, Prof. dr. P. Freeman Franciscus van Assisi, Dr. C. Leget Thomas van Aquino en Dr. Th. Bell Maarten Luther.
- Vanaf 7 februari op donderdagochtend: *Byzantijnse kunst*. Drs. H.L.M. Defoer is oud-directeur van het Museum Catharijneconvent in Utrecht. Mede door zijn vele studiereizen in het Midden Oosten is hij ondermeer deskundig op het gebied van de Byzantijnse kunst.
- Vanaf 7 februari op donderdagochtend: 'Psalmen en lofzangen en geestelijke liederen. Nederlandse religieuze poëzie van de Middeleeuwen tot heden', een nieuwe HOVO - cursus door mw. Prof. dr. R. Schenkeveld - van der Dussen, hoogleraar Nederlandse letterkunde 1500-1850.
- Vanaf 8 februari op vrijdagmiddag: de nieuwe cursus 'Archeologie van bijbelse landen', door dr. M. Dijkstra en dr. K. Vriezen (faculteit Godgeleerdheid). Het gaat om de oud - testamentische tot de laat - antieke tijd. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld: de Egyptische koper- en turkooiswinning in de Sinai, het ontstaan van het alfabet, de tempel van Raamses en Palestina-Transjordanië in de Hellenistisch-Romeinse en de Byzantijnse tijd.
- Vanaf 13 februari op woensdagochtend: 'Leven in een antieke stad'. Veel belangstelling is er voor onderwerpen uit de Oudheid. Onder leiding van dr. H.C. Teitler geven docenten van de Faculteit Letteren acht colleges over het dagelijks leven in het oude Rome en andere steden in de Oudheid.
- Vanaf 18 februari op maandagmiddag: Prof. dr. H.J.G.L.M. Lamers en andere docenten van het Sterrenkundig Instituut van de Universiteit Utrecht zetten hun cursussen voort met 'Explosies in het heelal', vanaf de oerknal tot supernova-explosies.
- Vanaf 19 februari, op dinsdagmiddag: de cursus 'Taalverwerking en taaltheorie' onder leiding van Prof. dr. P. Coopmans (faculteit Letteren) gaat uit van de verbazingwekkende manieren waarop kinderen zich beheersing over hun moedertaal verwerven. Gaat dat 'spelenderwijs'?
- Vanaf 20 februari op woensdagochtend: Prof. dr. D. Dieks, hoogleraar wijsbegeerte en grondslagen van de natuurwetenschappen, coördineert het docententeam van de cursus 'Grote omwentelingen in de natuurwetenschappen', in de Griekse Oudheid, de 16^e - 17^e eeuw en het begin van de 20e.
- Vanaf 13 maart op woensdagmiddag: de nieuwe HOVO - cursus over *Shakespeare*, door dr. P. Franssen, docent Oudere Engelse Letterkunde. De cursus schetst een portret van Shakespeare en zijn werk in de context van zijn eigen tijd, aan de hand van een vijftal toneelstukken en een selectie uit de sonnetten.
- Vanaf 14 maart op donderdagmiddag is er een cursus van onder anderen Prof. dr. W.P. Gerritsen, hoogleraar middeleeuwse letterkunde in Utrecht en in Leiden. Prof. Gerritsen verzorgt de lezing tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst van HOVO Utrecht op 24 januari en is een van de docenten van de nieuwe HOVO - cursus over 'Koning Artur in de literatuur van de Middeleeuwen en van later tijd'.
- Vanaf 3 april t/m 15 mei 2002, op woensdagmiddag: een nieuwe cursus, speciaal voor HOVO, 'Veroudering en ziekte: onderscheiden of onafscheidelijk?', door medewerkers van de afdeling Geriatrie van het Utrechts Medisch Centrum, onder leiding van dr. J.A. Raymakers, met medewerking van Prof. dr. S.A. Duursma. Aan de orde komen zowel de recente stand van de kennis over dit onderwerp als de ervaringen van docenten, uit eigen onderzoek verkregen.
- Vanaf 11 april t/m 23 mei 2002 op donderdagmiddag geeft dr. C. Schuddeboom (Instituut kunstgeschiedenis, faculteit Letteren) een HOVO - cursus over *Vroegchristelijke kunst*. Als vervolg op de cursus wordt de mogelijkheid van een achtdaagse excursie naar Rome overwogen.

Ook de andere instellingen van HOVO Utrecht, de Katholieke Theologische Universiteit, de Universiteit voor Humanistiek, de Hogeschool De Horst en de Hogeschool van Utrecht bieden interessante HOVO - cursussen aan. In sommige cursussen is het maximale aantal inschrijvingen al bereikt.

Meer informatie

Voor meer informatie over de cursussen en over de inschrijving kunt u de HOVO-cursusgids bestellen op telefoonnummer (030) 253 34 83 of kijk op www.hovoutrecht.nl.

Illustrerzijde

De Universiteit Utrecht
in de pers

'De cowboy heeft plaatsgemaakt voor de Ikea-man. De Ikea-man leidt een beschaafd en pacifistisch leven, onderkent het belang van vochtinbrengende creme en omringt zich met consumptiegoederen. Hij is symbool voor de nieuwe ruigheid.'

[Trendwatcher dr. Carl Rohde
in het Algemeen Dagblad]

'De dertien inspecteurs die over de universiteiten en hogescholen gaan, komen nooit in een collegezaal. Zij beperken zich tot de rapporten van visitatiecommissies, die de instellingen zelf samenstellen. Ze vragen alleen aan de leiding of er gewerkt wordt aan verbeteringen, maar ze controleren dat niet.'

[Emeritus hoogleraar historische onderwijskunde dr. N.L. Dodde in dagblad Trouw, naar aanleiding van zijn boek over 200 jaar Rijkschooltoezicht.]

'Een crimineel is iemand met een aangeboren criminele afwijking. Omdat ik daar niet in geloof, gebruik ik het woord crimineel niet. Ik ben van mening dat iemand die zijn straf heeft afge maakt, geen kans krijgt om met een schone lei te beginnen als hem het etiket van crimineel wordt opgeplakt. Het woord misdadiger heeft niet die noodlottige bijklank. Niemand wordt als misdadiger geboren.'

[Criminoloog prof. dr. Frank Bovenkerk in Vrij Nederland]

'De democratisering van het universitair bestel in de jaren zestig heeft tot vrijblijvendheid onder docenten en lorrigheid onder studenten geleid. Het wederzijds commitment is weg.'

[College van bestuur-voorzitter Jan Veldhuis in NRC Handelsblad]

Magisch muziektheater in het Minnaertgebouw

Het Minnaertgebouw in de Uithof is in januari en februari 2002 het decor van *L'Enfant et les sortilèges* van Maurice Ravel. Deze opera van Ravel uit 1924 zal in de hal van het Minnaertgebouw worden opgevoerd. Het enorme waterbassin in de hal dat het regenwater van het dak opvangt maakt onderdeel uit van het decor. U bevindt zich op een tribune boven het water.

En dan neemt de voorstelling een aanvang. Temidden van 110.000 liter water trekken in een uur zingende theekopjes, wandelende fauteuils, en verliefde libelles aan u voorbij en komen herderinnetjes uit het behang. Een groot orkest, een koor, een kinderkoor en negen solisten vertolken dit spektakel.

Ravel salon

Na de pauze vindt de 'Ravelsalon' plaats. Het programma van de Ravelsalon zal iedere avond anders zijn. Er zullen lezingen worden gegeven over Ravel en zijn opera's, over de ontwikkeling van de muziektheaterproductie *L'Enfant et les sortilèges* in het Minnaertgebouw, over de architectuur van het Minnaertgebouw. De Ravelsalon wordt georganiseerd in samenwerking met Studium Generale van de Universiteit Utrecht.

De productie

Dit bijzondere project is een initiatief van studenten, medewerkers en alumni van de universiteit die geïnspireerd door de architectuur van het Minnaertgebouw (ontworpen door Neutelings en Reedijk) op zoek zijn gegaan naar een passende opera voor deze bijzondere locatie. Dirigent en regisseur waren het erover eens dat *L'Enfant et les sortilèges* van Ravel geknipt is voor

het Minnaertgebouw. De opera zal nu voor het eerst sinds 1968 volledig geënceneerd worden opgevoerd in Nederland. De productie is een samenwerking tussen professionele kunstenaars en amateurs. Een omvangrijke professionele cast; de muzikale leiding, regisseur, decor- en kostuumontwerpers, en solisten staan borg voor een hoog artistiek niveau. Utrechtse amateur muziekgezelschappen, de Utrechtse Muziekacademie en de Kathedrale Koorschool, zullen de orkest- en koorpartijen voor hun rekening nemen. Veel deelnemers zijn als student, medewerker of alumnus verbonden met de Universiteit Utrecht.

Medewerkers

Muzikale leiding:

- Marco Bons

Solisten:

- Liesbeth van der Hallen - mezzosopraan

- Iris de Koomen - sopraan

- Renate Arends - sopraan

- Esther Been - mezzosopraan

- Esther Spierings - mezzosopraan

- Liesbeth van der Loop - alt/mezzo

- Willem Jan van Deuveren - tenor

- Jan Willem Baljet - bariton

- Bas Ramselaar - bas

Regie:

- Martin-Michael Driessen

Decorontwerp:

- Thomas Lorenz-Herting

- Jan Stolk

Foto: Judith Schoonman

- Thomas Lorenz-Herting

- Jan Stolk

Kostuumontwerp:

- Mirjam Pater

Pianist/co-repetitor:

- Jaap Dieleman

Orkest:

- Utrechtse Muziekacademie (UMA)

Koor:

- Projectkoor *L'Enfant*, instudering

DirkJan Horinga

Kinderkoor:

- Kathedrale Koorschool,

instudering Gerard Beemster

Voorstellingen 2002

- Woensdag 23 januari (try-out)

- Vrijdag 25 januari (première)

- Zondag 27 januari (matinee)

- Donderdag 31 januari

- Vrijdag 1 februari

- Zondag 3 februari (matinee)

- Woensdag 6 februari

- Vrijdag 8 februari

- Zaterdag 9 februari (slotavond)

Plaats: Minnaertgebouw,

De Uithof, Utrecht (parkeerge-

legenheid, Openbaar Vervoer:

buslijn 11, 12 vanaf Utrecht CS)

Informatie en kaartverkoop:

AUB-ticketlijn 0900-0191

(7 dagen per week 9-21 uur),

website www.uitlijn.nl, en VVV

Utrecht, Vinkenburgerstraat 19,

Utrecht.

Prijzen: € 25,- / f 55,-;

CJP, studentenkaart, Pas-65,

Upas, € 17,50 / f 38,50;

Kinderen tot 12 jaar (matinee)

€ 8,- / f 17,60.

Try-out € 3,- reductie.

Avondvoorstellingen gevolgd

door Ravel Salon georganiseerd

i.s.m. Studium Generale,

Universiteit Utrecht

Voor meer informatie zie de

website: www.booskind.nl

Voor reductie op de toegangs-

prijs zie de bon op pagina 22.

Algemeen

Studium Generale: vroege voorjaars-programma's 2002

Bewaren of weggooien?

Over demarcatiecriteria in wetenschap, techniek en kunst

'Bewaren of weggooien' is een lezing-, film-, theater- en internetprogramma dat onderdeel uitmaakt van de onderwijsprogramma's wetenschapsfilosofie. Daarnaast is het te volgen als studium generale-programma. Het programma is tot stand gekomen door samenwerking tussen de faculteiten Sociale Wetenschappen, Letteren, Natuur- en Sterrenkunde en Wijsbegeerte, alsmede de faculteitsvereniging Alcmæon, ICC Parnassus en Studium Generale.

Het centrale thema is: welke criteria worden gehanteerd om ideeën, teksten, voorwerpen e.d. al dan niet als relevant te beschouwen en op te nemen in de betreffende canon, waardoor ze of deel kunnen gaan uitmaken van het gedachtegoed, van collecties in bibliotheken en musea ... of worden afgedaan en weggeworpen of vergeten.

Het programma omvat acht bijeenkomsten. Daarnaast beschikt het programma over een eigen website www.uu.nl/wetfil waarop inleidende en ondersteunende teksten en andere relevante informatie te vinden zijn. Na afloop van iedere bijeenkomst wordt in overleg met de spreker een stelling geformuleerd en op de website geplaatst.

Programma

- **Dinsdag 29 januari 2002**
Hoe postmodern valt een steen; over demarcatiecriteria in de wetenschap. Spreker: Dr. André Klukhuhn (UU).
- **Dinsdag 5 februari 2002**
De literaire canon in de 18de en 19de eeuw in Nederland. Spreker: Prof. dr. Marita Mathijssen (UvA).
- **Dinsdag 12 februari 2002**
Film: Memento. Inleiding: Dr. Chiel Kattenbelt (UU). Plaats: Filmtheater 't Hoogt, aanvang 19.30 uur.
- **Dinsdag 19 februari 2002**
Archiefwetenschap
Spreker: Prof. dr. Ketelaar (UvA).

- **Dinsdag 26 februari 2002**
Het wetenschapsmuseum
Inleiding: Drs. Peter de Haan (UU). Plaats: Bijlhouwerstraat.
- **Dinsdag 5 maart 2002**
Het kunstmuseum
Spreker: nog niet bekend.
- **Dinsdag 12 maart 2002**
Toneelvoorstelling: De koperen vlinder van William Golding
Inleiding: Prof. dr. Hans Achterhuis (Universiteit Twente). Plaats: Parnassus, Kruisstraat 201, aanvang 19.30.
- **Dinsdag 19 maart 2002**
Weten we nu wat wetenschap is? Een wetenschapsfilosofisch slot-debat
Spreker: Prof. dr. Herman Filipse (Universiteit Leiden).

Plaats en tijd

Tenzij anders vermeld vinden de bijeenkomsten plaats in de Kanunnikenzaal van de Faculty Club, van 20.00 tot 22.00 uur.

Ravel Salon

In het Minnaertgebouw wordt in januari en februari de opera 'L'Enfant et les sortilèges' van Ravel opgevoerd. Na de pauze vindt de 'Ravel Salon' plaats met lezingen over Ravel, zijn opera's, over de muziektheaterproductie L'Enfant et les Sortilèges en over de architectuur van het Minnaertgebouw. Voor programma-informatie zie de aankondiging van het 'Magisch muziektheater in het Minnaertgebouw' op pagina 21.

Overige voorjaarsprogramma's

De overige voorjaarsprogramma's van Studium Generale worden in het volgende nummer van Illuster bekend gemaakt.

Meer informatie

Bureau Studium Generale
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel. (030) 253 24 36
e-mail: studgen@sg.uu.nl
Aan deelname zijn geen kosten verbonden, tenzij anders vermeld. Voor sommige activiteiten is aanmelding noodzakelijk, daarvoor kunt u terecht bij het Bureau Studium Generale.

400 nieuwe Veritas reünisten

In de vorige Illuster maakte de Reünisten Vereniging Veritas (RVV) het bestaan van haar website bekend. Jan Willem Henfling van de RVV: 'We merkten eerst een toename van het aantal bezoekers op onze site. Pas een dag later kreeg ik Illuster in de bus en begreep ik waar die extra belangstelling vandaan kwam. De intentietijd hield een paar dagen aan. We zitten nu weer op een gemiddelde van 12 'hits' per dag. De golf van aandacht na het verschijnen van Illuster heeft ons 400 nieuwe leden opgeleverd. Dat overtreft onze verwachtingen. Goed om te weten dat alumni trouwe lezers van Illuster zijn.' Voor wie het vorige bericht van de RVV gemist heeft: op www.veritasreunisten.nl presenteert RVV onder andere een activiteitenagenda, plannen en een fotoarchief in wording.

Meer informatie

Bestuur Reünisten Vereniging Veritas
Kromme Nieuwe Gracht 54
3512 HK Utrecht
tel.: (035) 693 62 32
e-mail: info@veritasreunisten.nl
www.veritasreunisten.nl

Oproep voor surfende senioren

Doe mee aan het onderzoek 'Senioren en Internet' en surf naar <http://onderzoek.dedato.com>. U wordt gevraagd mee te werken aan het afstudeerproject van Heleen Kuperus, studente Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Zij doet onderzoek naar het gebruiksprofiel van de Internet-tende senior. De doelgroep van het onderzoek zijn Nederlandse senioren, met de VUT of met pensioen, die al gebruik maken van Internet. Bij deze groep onderzoekt Heleen Kuperus welke Internetfuncties ze gebruiken, welke factoren van invloed zijn op hun Internetgebruik en of deze functies en factoren van invloed zijn op hun houding ten opzichte van het Internet.

Internet shopping bij Solaris

U kunt nu alle Solaris producten bestellen via onze website www.solaris.nl. Op de website vindt u onze exclusieve relatiegeschenken en kleding voorzien van het logo van de Universiteit Utrecht. Wat dacht u van een paar zilveren manchet knopen met een afbeelding van de Sol. Of een goede fles wijn of port, exclusief gebotteld voor de universiteit met op het etiket een afbeelding van het Academiegebouw, verpakt in een houten kistje. Bijzonder is ook onze prachtige kristallen presse-papier exclusief gemaakt voor Solaris door de Royal Leerdam. Wanneer u nog vragen heeft of een bestelling wilt plaatsen, kunt u contact met ons opnemen. Onze medewerkers zijn u graag van dienst.

Solaris Universiteitswinkel
Domplein 26
3512 JE Utrecht
tel.: (030) 253 60 53
e-mail: solaris@solaris.nl
www.solaris.nl

Kerstconcert

Studentenvrouwenkoor Medusa geeft op 16 december een kerstconcert. Het thema van het concert is Oost-Europa. Er zijn stukken te horen van Strawinski, Rachmaninov en Lutoslawski. Medusa staat al sinds 1998 onder leiding van dirigente Tanja Worrón. Voor het kerstconcert wordt Medusa ook ondersteund door Wouter van Belle (piano). U bent van harte welkom om te komen luisteren naar de uitvoering van deze stukken! Het concert begint om 15.00 uur in de Leeuwenberghkerk, Servaasbolwerk 1, te Utrecht.

Kaarten kosten f15,- (CJP, U-pas, 65+ pas of studentenkaart f12,50). Voor meer informatie of voor het reserveren van kaarten kunt u contact opnemen met Marije Michel (030) 231 17 06.

Uitwijk cursusmarkt op 29 januari

Ook na uw studententijd kunt u terecht bij het cultureel studentencentrum de Uitwijk om uw creatieve vaardigheden te ontwikkelen. Er draaien weer allerlei cursussen: van mode maken tot portretboetseren, van schilderen tot boekbinden. Misschien wilt u zich op een andere manier ontspannen, bijvoorbeeld in een cursus yoga. Of heeft u juist zin om meer kennis op te doen in een cursus filmgeschiedenis, filosofie of kunstgeschiedenis? Op 29 januari 2002 kunt u van 13.30 tot 18.00 uur tijdens de cursus informatie markt kennis maken met alle cursussen. De markt wordt gehouden in de hal van het Educatorium/Ruppertgebouw op de Uithof, Leuvenlaan 19, tel. (030) 253 34 02.

Uitwijk film

Voor een briefkaart op de eerste rang... van een collegezaal. Terug in de collegebanken, niet voor een hoorcollege, maar voor een filmvertoning van het cultureel studentencentrum de Uitwijk! Ook zulke goede herinneringen aan de gratis Uitwijkfilms die vertoond werden op de Uithof? Kom op de alumnidag op 6 april 2002 dan nog eens langs. De filmvertoning op de Uitwijk bestaat 30 jaar en vertoont daarom uw favoriete Uitwijk-film. Het enige dat u daarvoor hoeft te doen, is de beste film die u hier hebt gezien, vermelden op een briefkaartje of in een e-mail. De film die het meest wordt genoemd, wordt vertoond op de alumnidag.

Stuur uw favoriete film naar:
De Uitwijk, Leuvenlaan 19
3584 CE Utrecht
tel. (030) 253 34 02
e-mail: info@uitwijk.uu.nl
www.uitwijk.uu.nl

Alumniservice

Gratis naar het Universiteitsmuseum

Met deze bon krijgen alumni vanaf 2 januari 2002 gratis toegang tot het Universiteitsmuseum en museumtuin de Oude Hortus. De bon is geldig voor één persoon.

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106
3512 PN Utrecht

Tel. (030) 253 80 08

Geopend di t/m zo van 11.00 tot 17.00 uur. Gesloten op 25 december, 1 januari en Koninginnedag.

Muziektheater in het Minnaertgebouw

L'Enfant et les sortilèges van Maurice Ravel

Lezers van Illuster krijgen op vertoon van deze bon een korting van € 2.50 per toegangskaart voor maximaal twee personen. Deze korting geldt uitsluitend wanneer men de ingevulde bon bij de kassa van de VVV Utrecht overhandigt.

Normale prijs is f 55,- of € 25,- (exclusief administratiekosten)

Voorstellingen: 23 (voorpremiere), 25 (premiere), 27 (matinee), 31 januari, 1, 3 (matinee), 6, 8, 9 februari 2002

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Inleveren bij de kassa van de VVV Utrecht
Vinkenburgstraat 19
3512 AA Utrecht

De Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap

Graag ontvang ik de folder(s)

- Leergang 'Management in dienstverlenende organisaties'
- Leergang 'Interculturalisatie van Psychosociale zorg en hulpverlening'
- Leergang 'Kwaliteitsmanagement in dienstverlenende organisaties'
- Cursus 'Het maken van een marketingplan voor non-profit organisaties'
- Cursus 'Kwaliteit en implementatie in non-profit organisaties'

naam organisatie:

t.a.v dhr/mevr:

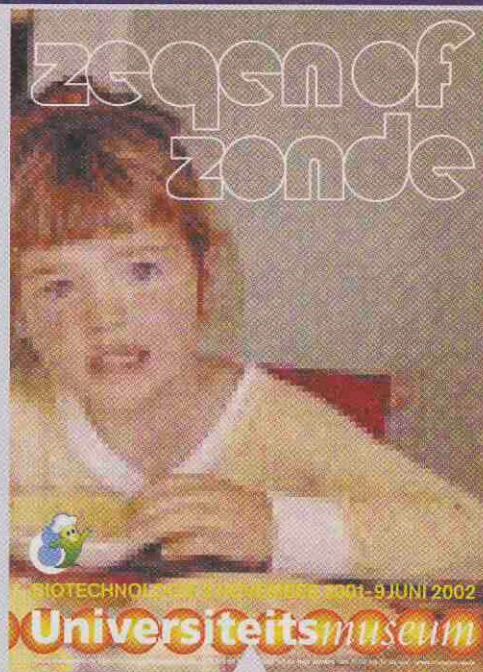
adres:

postcode en plaats:

afdeling en functie:

telefoon werk:

Stuur de bon naar de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap t.a.v. secretariaat PAO, Antwoordnummer 3402, 3500 ZL Utrecht.
Tel. (030) 253 63 38 / 61 57
email: pao.cbm@usg.uu.nl of internet: www.usg.uu.nl

Biotechnologie: Zegen of zonde

De tentoonstelling 'Zegen of zonde' geeft een helder beeld van het omstrede en lastige onderwerp biotechnologie. De tentoonstelling in het Universiteitsmuseum Utrecht is te zien tot en met 9 juni 2002.

Over DNA en het veranderen van genen

Voor veel mensen is DNA niet meer dan een geheimzinnige code die in alle levende wezens voorkomt. Wetenschappers zien in de ontrafeling van deze code talloze uitdagingen en mogelijkheden. In de expositie wordt uitgelegd wat DNA is, hoe het veranderen (modificeren) van genen in zijn werk gaat en welke mogelijkheden dit wetenschappers biedt.

Zegen of zonde?

De kennis van het genoom is intussen de laboratoria ontgroeid en kan op vele terreinen toegepast worden. In de gezondheidszorg, bij de productie van medicijnen, maar ook in de supermarkt, waar steeds meer genetisch gemodificeerde producten, zoals wasmiddelen, kaas en maïs te koop zijn. Er worden steeds meer biotechnologische bedrijven opgericht en daarmee komen we als consumenten steeds vaker met de mogelijkheden en consequenties van biotechnologie in aanraking. Willen we dit? Kunnen we nog kiezen en wat zijn dan de alternatieven? In de tentoonstelling kan de bezoeker op de productenmarkt een bewuste keuze

maken tussen genetisch gemodificeerd en traditioneel voedsel.

Hedendaags onderzoek

Aan de Universiteit Utrecht wordt veel onderzoek gedaan op het gebied van de biotechnologie. De tentoonstelling presenteert hieruit een paar voorbeelden. Waar zijn onderzoekers nu mee bezig en wat betekent dit voor de toekomst? Zo zou Utrechts onderzoek naar de ontwikkeling van stamcellen het mogelijk maken dat over 5 tot 10 jaar hartziekten genezen kunnen worden. Ander onderzoek moet leiden tot nieuwe, gezondere voedingsmiddelen, zoals de ontwikkeling van zoetjes en vetvervangers.

De tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt door Stichting Weten en de Universiteit Utrecht. Speciaal voor leerlingen in de bovenbouw van HAVO en VWO wordt, aansluitend op de vakken ANW en Biologie, begeleidend materiaal ontwikkeld. Meer informatie op: www.museum.uu.nl

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106, 3512 PN Utrecht. Tel.: (030) 253 8008.
Geopend di t/m zo van 11.00 tot 17.00 uur. Gesloten op 25 december, 1 januari en Koninginnedag.
Toegang tot 18 jaar, studentenkaart, U-pas: f 4,40, volwassenen: f 8,80, pas 65+ en CJP: f 6,60. MJK gratis.

Adressen faculteiten

Utrechts universiteitsfonds/ Alumnibureau
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25 Fax: (030) 253 80 26
E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

Aardwetenschappen
Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 50 50 Fax: (030) 253 50 30
E-mail: lnix@geo.uu.nl

Biologie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 75 Fax: (030) 253 45 26
E-mail: t.h.j.m.raaimakers@bio.uu.nl

Diergeneeskunde
Androclusgebouw, Yalelaan 1, Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 51 Fax: (030) 253 77 27
E-mail: t.arsarv@vet.uu.nl

Farmacie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13/253 25 25
Fax: (030) 251 39 53
E-mail: d.a.ondaatje@pharm.uu.nl

Geneeskunde
Stratenum, Universiteitsweg 100, Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 88 88 Fax: (030) 253 90 25
E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl

Godgeleerdheid
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53 Fax: (030) 254 32 41
E-mail: secr@theo.uu.nl

Letteren
Kromme Nieuwegracht 46, 3512 HJ Utrecht
(030) 253 61 05 Fax: (030) 253 60 83
E-mail: m.hoornenborg@let.uu.nl

Natuur- en Sterrenkunde
Princetonplein 5, Postbus 80000, 3508 TA Utrecht
(030) 253 32 84 Fax: (030) 253 92 82
E-mail: facbureau@phys.uu.nl

Rechtsgeleerdheid
Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18/253 70 17
Fax: (030) 253 73 00
E-mail: m.moerings@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44 Fax: (030) 254 06 04
E-mail: r.vanginneken@geog.uu.nl

Scheikunde
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, 3584 CA Utrecht
Postbus 80083, 3508 TB Utrecht
(030) 253 37 93/253 37 91
Fax: (030) 253 30 72
E-mail: b.m.schouten@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen
Martinus J. Langeveldgebouw
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00 Fax: (030) 253 16 19
E-mail: bureau@fss.uu.nl

Wijsbegeerte
Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31 Fax: (030) 253 28 16
E-mail: e.kas@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica
Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15/253 35 36
Fax: (030) 253 83 84
E-mail: beek@math.uu.nl

IVLOS
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 34 00 Fax: (030) 253 27 41
E-mail: ivlos@ivlos.uu.nl

Publicaties

Colofon

Illuster 25, jaargang 6, 12 december 2001

Illuster is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen.

Illuster verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 58.000.

Hoofredacteur:
Twan Geurts

Redactie:
Armand Heijnen, Helène Ruys,
Sylvia den Hengst (eindredactie)

Redactie-advies:
Mascha Damen, Liesbeth Houtman,
Lamberthe de Jong, Arjan Kors, Hendrik Spiering

Redactieraad:
Piet van Asseldonk, NOS eindredactie; Paul van den Hoven, hoogleraar linguïstiek UU; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Bas Mesters, Adviesraad voor Wetenschap en Technologie; Frieda Pruim, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur TeleacNot.

Aan dit nummer werkten verder mee:
Chretien Breukers, Jutta Chorus, Erik Hardeman, Ingmar Heytze, Christie Hofmeester, Jac. Janssen, Gwenda Knobel, Piet Kroon, Janny Ruardy, Yvonne Sloopjes, Chiara Soldati, Vrouwkje Tuinman, Leneke Visser, Johan Vlasblom, Sander van Walsum

Foto's:
Maarten Hartman, Hans Oerlemans, Ivar Pel, Judith Schoonman, Jos Verheugen

Foto omslag:
Hans Oerlemans

Illustraties:
Jos Collignon, Rogier Taminiau

Rubriekillustraties:
Marco Faassen

Ontwerp en opmaak:
WRIK (BNO), Utrecht

Druk:
Brouwer Rotatie

© Universiteit Utrecht
Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is -met bronvermelding- toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illuster.
Illuster is een productie van het Bureau Journalistieke Producties, een samenwerking tussen het Communicatie Service Centrum van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsblad.

ISSN:
1338-4703. Voor toezending is gebruik-gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht

Oproep aan de lezer

Illuster 26 verschijnt op 27 februari 2002. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor 9 januari. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.

Redactie-adres:
Illuster
Postbus 80125
3508 TC Utrecht
tel.: (030) 253 26 51
fax: (030) 253 36 85
e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl
Voor adreswijzigingen: illuster@csc.uu.nl

Sparen

'Domme rinkel, waarom heb je elken dag niet wat gespaard?'

'Zie, dan waren nu de kind'ren voor den hongersnood bewaard.'

Aldus een passage uit het kinderboekje 'Ribbetik en Pottepoof' uit 1929, propaganda-materiaal voor de spaarbanken waarvan maar liefst 815.000 exemplaren werden verspreid. Het versje staat in het lijvige, prachtig geïllustreerde boek 'Spaarbanken in Nederland' dat bij het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur van de Utrechtse letterenfaculteit geschreven is in opdracht van de stichting VSB-fonds.

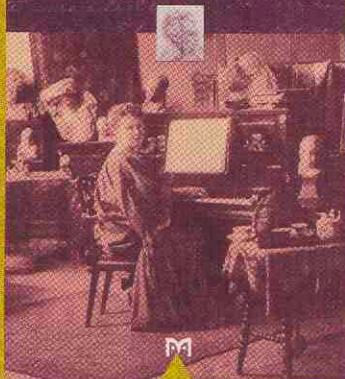
'Een veilige bewaarplaats voor de spaarpunten van minvermogenen', onder dat motto begonnen de spaarbanken hun geschiedenis in 1817. Het geld moest uit de ouwe sok gehaald worden, en vooral: uit de kroeg geweerd worden. Sparen was vooral ook een morele aangelegenheid die een belangrijke bijdrage kon leveren aan het burgerlijke beschavingsoffensief dat gedurende vrijwel de hele negentiende eeuw doordenderde. 'Huis en haard zijn 't sparen waard', werd zelfs begin jaren zestig van de twintigste eeuw nog geroepen.

De geschiedenis van het sparen is er één van ups en downs. Met name de komst van de Rijkspostspaarbank in 1881 zorgde voor een geweldige bloei van het sparen: de drempel van het postkantoor bleek toch lager te liggen dan die van de spaarbanken. Schoten in de negentiende eeuw de spaarbankjes nog als paddestoelen uit de grond, door de concurrentie van de post werden ze gedwongen te gaan samenwerken en te professionaliseren. De ruim 260 spaarbanken die Nederland aan het begin van de twintigste eeuw telde waren in 1990 bijna allemaal opgegaan in een tweetal concerns: de VSB en de SNS.

Joost Dankers, Jos van der Linden en Jozef Vos: Spaarbanken in Nederland. Ideeën en organisatie, 1817 - 1990. Uitgeverij Boin, Amsterdam. Prijs: f 85,- (€ 38,57).

[Armand Heijnen]

Leven voor de kunst Etha Fles, een portret

Salonnière van de culturele avant-garde

Suzette Haakma, werkzaam bij Studium Generale, werd een tijd geleden benaderd door een uitgeverij om een serie te gaan maken over markante Utrechtse vrouwen. Een van die vrouwen is Etha Fles (1857-1948), een relatief onbekend gebleven Utrechtse schilderes, schrijfster en kunscritica. Fles verzamelde rond de eeuwwende van de negentiende eeuw als 'salonnière' de culturele avant-garde om zich heen. In 'Leven voor de kunst' geeft Suzette Haakma een aardig beeld van deze bijzondere vrouw, voor wie het duffe Utrecht, ook wel 'de stad der zeven kerkhoven' genoemd, al gauw te klein werd. Etha werd in 1857 geboren als tweede kind in het welgestelde gezin Fles, waarin een artistiek liberaal klimaat heerste. Vader had een goedlopende oogheelkundepraktijk en de opvoeding van de dochters was gericht op intellectuele vorming. Toen ze in 1880 naar de Rijksacademie in Amsterdam ging, kwam Etha al snel in aanraking met de Tachtigers en kunstenaars als Jan Toorop, Wally Moes, Jan Veth, Anton Mauve en Anton Derkinderen. In Utrecht probeerde ze ook de moderne kunst te introduceren. Het Genootschap Kunstliefde was echter wars van deze nieuwlichterij. De universiteit bood haar wel de mogelijkheid om een poot aan de grond te krijgen. Ze mocht een tentoonstelling samenstellen in het kader van een lustrum. Tijdens haar leven woonde Etha in Rome en Parijs maar ze keerde op haar 77ste terug naar Nederland. Ze vestigde zich in Bergen, inmiddels een bloeiende kunstenaarskolonie, waar ze dertien jaar later overleed.

Suzette Haakma: Leven voor de kunst. Etha Fles, een portret.

Uitgeverij Matrijfs.

Prijs: f 29,95 (€ 13,60).

[Janny Ruardy]

Ik, Anton

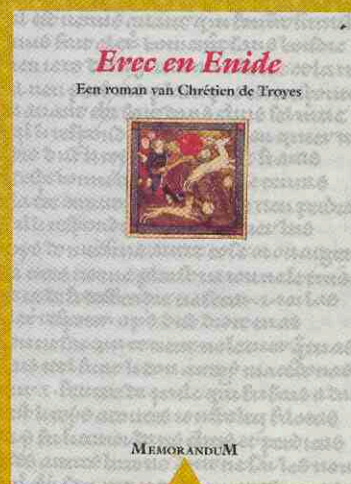
Anton Zijderveld kwam tijdens zijn theologiestudie in Utrecht van 1957 tot 1963 tot de conclusie dat een uitsluitend voor predikanten bedoelde opleiding niet aan een rijksuniversiteit thuishoorde. Dat maakte hem niet zo populair onder de gelovige studenten en professoren. Het Oude Testament kon Zijderveld nog wel bocien, maar in het Nieuwe Testament vond hij Jezus van Nazareth irritant en Paulus onsympathiek. Zijn geloof begon wat haperingen te vertonen. Dit werd versterkt doordat hij in aanraking kwam met teksten van de theoloog Rudolf Bultmann, die een andere visie op het Nieuwe Testament had. In Utrecht moest hoogleraar Nieuwe Testament W.C. van Unnik, 'Dikke Willem', niets van deze nieuwlichterij hebben. Zijderveld mocht Bultmann's geschriften niet op een literatuurlijst voor een tentamen zetten. Het kenmerkt de bekende socioloog. Hij schuwt het conflict niet. Zo was hij vorig jaar een van de ondertekenaars van het manifest waarin een vijftigtal met name oudere Nederlandse hoogleraren hun zorg uitsprak over de verkwanseling van de academische vorming en het marktdenken binnen de universiteiten.

In 'Een rapsodisch leven' beschrijft Zijderveld onder andere het verloop van zijn wetenschappelijke carrière. Die loopbaan begon toen de Amerikaanse socioloog Peter Berger hem overhaalde socioloog te worden na zijn theologiestudie, door hem een onderzoeksplaats in de Verenigde Staten aan te bieden. Na zijn Amerikaanse avontuur benoemde de 'katholieke maffia' in Tilburg Zijderveld in de jaren zeventig als hoogleraar, omdat ze volgens de auteur als de dood waren dat er een marxist benoemd zou worden. Op linkse ideeën kon Zijderveld niet betrappt worden, het niet katholiek zijn van de socioloog nam het college van bestuur op de koop toe. Tijdens zijn decanaat in Tilburg werd de wub (wet universitair bestuur) ingevoerd, en daar-

mee deed de democratie zijn intrede in de universiteiten. Een doorn in het oog van Zijderveld. Het wekt dan ook geen verbazing, dat deze periode niet zonder conflicten voorbijgaat: 'Het allerergste van deze fanatieke marxofen was hun humor- en vreugdeloosheid'. Hij beschrijft wat een verademing het voor hem was toen hij in 1983 Tilburg voor Rotterdam verruilde. Daar voelt hij zich meteen op z'n plek.

Anton C. Zijderveld: Een rapsodisch leven. Herinneringen. Bert Bakker. Prijs: f 36,50 (€ 16,54)

[Janny Ruardy]

Hoofse liefde

De door de Utrechtse wetenschapper René Stuip vertaalde roman 'Erec en Enide' van Chrétien de Troyes (verschenen rond 1170), speelt zich af aan het hof van koning Arthur. De jonge ridder Erec wordt verliefd op de mooie Enide en trouwt met haar. Daardoor komt hij z'n ridderplichten niet na, wat hem door velen niet in dank wordt afgenomen. Hun liefde wordt danig op de proef gesteld. Uiteindelijk worden ze koning en koningin van het rijk van Erecs overleden vader. Dit boek is het begin geweest van de groeiende belangstelling voor de Arthurromans in Europa.

Erec en Enide - Een roman van Chrétien de Troyes. Deel een uit de serie Memorandum. Vertaald door René Stuip. Uitgeverij Kostverloren. Prijs: f 25,- (€ 11,34).

[Janny Ruardy]

De zijnsprong

Opmerkelijke loopbanen

Portretschilder Jos Verheugen: 'ik knapte af op het gekonkel en gejat.'

Column Hollywood in de polder

'Dus jij hebt je ziel aan de duivel verkocht?' Een mij onbekende Bekende Nederlandse presentatrice legt het vuur aan de schenen. Ik heb in Hollywood een avondvullende tekenfilm geregisseerd, nadat ik in Nederland een tweetal 'allerindividueelste' korte animatiefilms gemaakt had. Ik heb mijn muze verraden en mijn artistieke integriteit verkwaanseld voor een huis met een zwembad. Holland op zijn smalst. Het is het 'Gesprek van de Dag', de dagelijkse talkshow op de 21ste editie van het Nederlands Film Festival.

De Filmdagen gingen van start toen ik net in Utrecht studeerde. Als je van film hield, raakte je in de ban van de Dans rond de Kalveren. Rijk de Gooyer in het wild! Wilke van Ammelrooy en Momique van de Ven in al hun Hollandse Glorie! Daar zette je je studie voor stil. Dat kon toen nog; de studiebeurzen reikten tot in de hemel. Sommige medestudenten begonnen met affiches plakken en zijn vandaar doorgedroogd in het film-establishment. Ik tekende cartoons voor de Dagkrant en won in een van die eerste jaren nog eens een scenariowedstrijd (samen met Kees Singeling). Prijs ontvangen uit handen van 'La Soutendijk'. De Filmdagen waren vanaf het begin een ingewikkelde flirt met Hollywood. Deels ironisch, maar merendeels bloedserius.

Dit jaar werd ik overgevlogen door Warner Bros. voor de premiere van mijn film *Osmosis Jones*. Drie dagen praten met filmjournalisten in de stad waar ik woonde tot ik, zes jaar geleden, naar LA vertrok.

Ik studeerde Theaterwetenschappen. Ik tekende strips en bij wijze van stage maakte ik een korte tekenfilm. Na mijn doctoraal, in 1986, besloot ik dat 'maken' leuker was dan 'bestuderen'. Ik werkte als animator en story artist aan grote Amerikaanse tekenfilms en maakte een paar korte animatiefilms. Mede door het succes van die eigen producties kreeg ik de kans *Osmosis Jones* te regisseren: een tegendraadse persiflage op 101 Amerikaanse actiefilms.

In de bloedbaan van Bill Murray moeten een witte bloedcel (met de stem van Chris Rock) en een hoesttablet (David Hyde Pierce) een venijnig virus (Laurence Fishburne) onschadelijk maken. Het live action gedeelte werd geregisseerd door Peter en Bobby Farrelly, bekend van controversiële komedies als *Something About Mary* en - binnenkort - *Shallow Hal*.

Osmosis is inderdaad niet gebaseerd op een boek van Harry Mulish. En ook in de films waar ik nu aan werk komen trauma's over een streng gereformeerde jeugd niet aan bod. Sorry.

Utrecht was vreemd vertrouwd. Dezelfde gezichten in het Italiaanse broodjes-stalletje. Alleen ouder. Dezelfde Hollywood-in-de-polder-koorts op de Filmdagen. De eerste keren dat ik terug was, verzette ik me erg. Klein, provinciaals. Nu zag ik vooral hoe mooi de stad is. Ik geloof dat dat betekent dat ik er nu echt los van ben.

[Piet Kroon]

Aftakeling in vier kleuren

Jos Verheugen (40) onderzocht als bioloog en electrofysioloog vijftien jaar lang het membraan van bloed- en zenuwcellen. Hij promoveerde aan de Universiteit Utrecht en kreeg een onderzoeksbeurs voor het Parijse Institut Pasteur. Uiteindelijk knapte hij af op de wetenschappelijke mores: 'het gekonkel en gejat'. Tegenwoordig is hij kunstschilder van beroep.

'Bestaat er een verband tussen de expressie van ionkanalen en de activiteit van immuuncellen? In het laatste hoofdstuk van mijn proefschrift *Kaliumkanalen in humane T lymphocyten* had ik de mogelijkheid van dat verband aan de orde gesteld. Het Institut Pasteur in Parijs was bijzonder geïnteresseerd in mijn onderzoek naar witte bloedcellen en bood me in 1994 een goede beurs aan om die vraag te komen beantwoorden.

Ik sloot me op in het laboratorium, behaalde goede resultaten. Publiceerde artikelen in toonaangevende tijdschriften als het *Journal of Physiology*. En toen hield mijn beurs op. Wat nu? Mijn vriendin werkte in Parijs, dus wilde ik daar blijven. Institut Pasteur stelde voor mijn bloedcelonderzoek toe te passen op hersencellen. Dat had ik niet moeten doen. Het salaris was laag en ik werd opgescheept met een studente die moest promoveren op mijn vakgebied. Al mijn werk kwam op haar naam te staan. Ik raakte geïsoleerd in de verdeel- en heerspolitiek van mijn baas. De studente promoveerde cum laude.

Dit had ik al eerder meegemaakt. Ik ben gepromoveerd aan het Research Institute for Toxicology van de Universiteit Utrecht. Mijn promotor pronkte in zijn eigen publicaties met mijn resultaten. Vriendjespolitiek in het lab, gekonkel, geklets. Het is al zo moeilijk om carrière te maken in de wetenschap. De slechte arbeidscontracten, de spaarzame momenten van diepe voldoening als het leven via meetinstrumenten iets van zijn geheimen ontsluit. Het weegt nauwelijks op tegen het bloed, het zweet en de tranen van de dagelijkse laboratoriumpraktijk. Ik besloot ermee te stoppen.

Ik las Oscar Wilde, *The Picture of Dorian Gray*. Dat gaat over een jonge meedogenloze dandy in de negentiende

eeuw. Hij laat zijn portret schilderen en wenst dat de ouderdom niet van zijn eigen fijnbesneden gezicht te lezen zal zijn, maar van zijn pasgeschilderde portret. Die wens wordt vervuld. Dorian Gray leidt een bandeloos leven. Zijn geschilderde gestalte verandert langzaam in een monster, terwijl hijzelf onsterfelijk blijft, maar ook slaaf van zijn moraallose leven.

In de spiegel zag ik de eerste tekenen van mijn eigen aftakeling. Ik dacht: dit moet worden vastgelegd. Als niemand anders dat doet, moet ik het zelf maar doen. En ik maakte, zonder dat ik ooit had geschilderd, mijn eerste zelfportret. Mijn broer, winnaar van de Koninklijke Subsidie, vond het waardeloos. Ik zie duidelijk dat mijn realisme weinig te maken heeft met zijn kunstacademische vorming. Ik laat me liever inspireren door de oude meesters in het Louvre. Rembrandt en Rubens. Maar ook met Nederlandse realisten als Charley Toorop en Pyke Koch.

Het is een onzeker bestaan. De vrees dat je volgende maand zonder geld zit. Toch ben ik portretschilder geworden van beroep. Ik heb mijn techniek verfijnd en beperk mijn palet tot vier kleuren: zinkwit, ultramarijn, cadmiumrood, Napelsgeel. Sommige eigenschappen bezat ik al als onderzoeker: gevoel voor structuur, het op papier krijgen van iets heel ingewikkelds. Als electrofysioloog een hypothese, als schilder een tweedimensionaal plaatje van een complexe persoonlijkheid. Inmiddels is mijn broer een stuk positiever en bezit ik een groeiende wachtlijst voor portretopdrachten.'

[Jutta Chorus]

Het werk van Jos Verheugen is te zien op <http://perso.worldonline.fr/lverheugen>